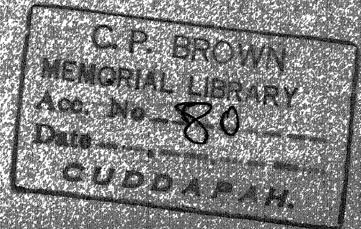
శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

౧౯౫౨. మే—నందన, వైశాఖము

సంపుటము ౮ సంచిక ౧౧

శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు
చెన్నపురి

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

చందాదారులకు

౧. పత్రిక ప్రతిమాసము 20-వ తేదీన వెలువరింపఁబడును. ఒక వారము, పదిరోజులు దాటినచో ప్రతి మీకు అందకపోయినయెడల ఉత్తరము వ్రాయుఁడు.

౨. సంవత్సర చందా రు. 3 లు మాత్రమే. జనవరి నెల నుండిగాని జూలై నెల నుండిగాని చందాదారులుగఁ జేరవచ్చును. ఇతర మాసములలోఁ జేరఁదలచు వారికి జనవరి నెల నుండిగాని జూలై నెల నుండిగాని సంచికలు చేర్చిపంపఁబడును. విడిప్రతి రూ. ౦—౬—౦ లు. హిగిన్‌బాథంస్ వారి స్టాలులోఁ గాని, మీ పత్రిక ఏజెంటును గాని అడుగుఁడు.

౩. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు వీలైనంతవరకు ఇంగ్లీషున వ్రాయుచు మీ చందాదారు సంఖ్య నుదాహరింపుఁడు. ఉత్తరములను "మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణప్రభ" అను చిరునామాకు వ్రాయుఁడు.

౪. చిరునామాయందు ఎట్టిమార్పుగలిగినను 10-వ తారీఖునకు ముందుగా మా కార్యాలయమునకుఁ దెలుపవలయును. లేనిచో, పత్రిక పూర్వపు చిరునామాకే పంపఁబడును.

వ్యాసకర్తలకు

౧. కేవలము నైతిక ధార్మిక వైజ్ఞానిక విషయకములైన వ్యాసములే కాక, సాహిత్యమునకును కవిత్వమునకును సంబంధించిన ఏ వ్యాసములైనను బంపవచ్చును. సులభ సుందరమగు గ్రాంథికభాషలో వ్రాయవలయును.

౨. వ్యాసములు అచ్చులో మూఁడు పుటలకు మించరాదు. ప్రతినెల మొదటి తేదీకి వ్యాసములు మాకు అందవలెను.

౩. వ్యాసములను, విమర్శకుఁ బంపు గ్రంథములను, వినిమయముగఁ బంపెడి పత్రికలను "సంపాదకుఁడు, శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ స్టూడెంట్స్ హోమ్, మైలాపూరు, చెన్నపురి" అను చిరునామాకు వ్రాసి పంపవలెను.

౪. వ్యాసము తిరుగఁ బంపఁబడవలయుననుచోఁ దగు పోస్టేజి చేర్చి పంపవలయును.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౮ } ౧౯౫౨ - మే : : నందన - వైశాఖము { సంచిక ౧౧

ప్రార్థన

కల్యాణానాం నిధానం కలిమలమథనం పావనం పావనానాం
పాథేయం యన్ముముక్షోః సపది పరపదప్రాప్త ప్రాప్తయే ప్రస్థితస్య
విశ్రామస్థానమేకం కవివరవచసాం జీవనం సజ్జనానాం
బీజం ధర్మద్రుమస్య ప్రభవతు భవతాం భూతయే రామనామ ॥

ధర్మవృక్షమునకు బీజమైనదియు, సకలశుభములకు పుట్టినిల్లయినదియు, కలిమలధ్వంసకారియైనదియు, పావనముచేయగలవానినన్నింటిని పావనముచేయగలిగినట్టిదియు, శీఘ్రముగా పరమపదాభిలాషులగు ముముక్షువులకు ఆహారసదృశమును, కవివరుల వాక్కులకు విశ్రామస్థలోపమమును, సజ్జనులకు జీవమైనట్టిదియు నగు శ్రీరామనామము మీ యందరికి సంతోషము నిచ్చుగాక.

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ !

శ్రీ రామకృష్ణ వచనామృతము—'మ.'

28 నవంబరు, 1883.

కేశవుని కమలకుటీరమునుండి దక్షిణేశ్వరమునకు పోవుచు దారిలోనుండిన జయగోపాల సేనుని ఇంట శ్రీరామకృష్ణగురుదేవుడు కొంత కాలము విడిసెను. అప్పటికి సుమారు రాత్రి 7 ఘంటలయ్యెను.

జయగోపాలుని యింట అతని బంధువులు, మిత్రులు వేచియుండిరి. శ్రీవారు రాగానే జయగోపాలుని సహోదరుడైన వైకుంఠుడు, ''అయ్యా! మేము సంసారులము. మా కైదైన తగిన ఉపదేశ మీయవలెను'' అని ప్రార్థించెను.

శ్రీరామ:—భగవంతుని తెలిసికొని, ఒక చేతిని ఆయన పాదపద్మములందుంచి మరియొక చేతితో సంసారకార్యములను నిర్వహింపుము.

వైకుంఠుడు:—అయ్యా! సంసారము మిథ్యయా ?

శ్రీరామ:—ఎంతకాలమువరకు మనము ఆయననుగుర్తింపలేకున్నామో అంతవరకుమిథ్య. అంతవరకు మనుష్యుడు ఆయనను మరచి, 'నాది, నాది' అనుకొనుచుండును. మాయచే కట్టువడి కామకాంచనములకు వశుడై ఇంకను మునిగిపోవును. మాయచే మానవుడు చెప్పలేని అజ్ఞానిగా మారి తప్పుకొనిపోవుటకు మార్గమున్నప్పటికి తప్పుకొనలేడు.

ఒకపాట గలదు : దాని భావమిది :

''మహామాయయొక్క శక్తి ఎంత యద్భుతమైనది! బ్రహ్మ విష్ణువులే గ్రహింపరానిది. అచైతన్యజీవులేమి గ్రహింపగలరు.

చిన్నకాలువ త్రవ్వి దోనె అచ్చట పెట్టబడును. మీనము దానిలోనికి దూరి తిరిగివచ్చుటకు మార్గమున్నప్పటికి బయటకురాదు.

పట్టుపురుగు తాను చేసికొనిన పంజరమునందే పడి చచ్చును కాని తప్పించుకొనదు.

మహామాయయొక్క పంజరము చాల విచిత్రమైనది.''

మీరందరు స్వయముగా సంసారము మిథ్యయని గ్రహించుచున్నారు. ఈ విధముగా తలంపుము. ఎందరో వచ్చిరి, ఎందరో పోయిరి. కొందరు పుట్టిరి, చచ్చిరి. ఈ ప్రపంచము ఇప్పుడున్నది, మీదనుండదు. అశాశ్వతమైనది. ఎవరిని ఇప్పుడు 'మావారు, మావార'ని చెప్పుచున్నావో వారు కండ్లుమూసికొన్న ఋణాను బంధము తీరును. దగ్గరచుట్టము లెవరు లేక పోయినప్పటికి, మనుమనికొరకు కాశీకికూడ పోవరు. 'అయ్యో! నా హరునికి ఏమి సంభవించునో యని వారి భయము. ఇట్టి సంసారము మిథ్య, అనిత్యము.'

ఒకరు:—అయ్యా! సంసారమే మిథ్యయైనచో ఏల నేను ఒకచేతితో ఈశ్వరుని మరొకచేతితో సంసారమును పట్టుకొనవలెను.

శ్రీరామ:—ఆయనను కనుగొనిన పిమ్మట సంసారములో నుండిన అది అనిత్యముకాదు. దీనిని ఉదాహరించు పాట యొకటి గలదు.

(పాట భావము)

ఓ మనస్సా! నీవు కృషికర్మ నెఱుగవు. ఇట్టి మానవక్షేత్రము నీ యెదుటబడియున్నది.

కృషిచేసిన బంగారము పండగలదు. కాళీనామముతో కంచెగట్టినచో నీ చేను భద్రముగా నుండగలదు. ఆ ముక్తకేశి (కాళీదేవి) గట్టి కంచెను యముడునైతము దాటజాలడు. నేడో శతాబ్దానంతరమో నీ భూమియంతయు జప్తి చేయబడును. కావున ఏకమనస్కుడవై కోతకోసి పంటను నిలుసేర్పుము. గురుదత్తబీజమును వెదవెట్టి భక్తి వారిని పారింపుము. అది కష్టమయినచో రామప్రసాదు సహాయము నభిలషింపుము.

శ్రీరామ:—పాటను వింటివా? కాళీనామమున కంచెగట్టినచో నీపొలమున కేభయమును లేదట. భగవచ్ఛరణాగతుడవుగమ్ము. సకలమును నీకు లభించును. ఆ ముక్తకేశి కంచె గట్టిదైనది. దానిని యముడుసయితము సమీపింపజాలడు. గట్టి కంచె. భగవానుని బడయగలిగినచో సంసార మసారముగా గోచరించును. ఆయనను గనుగొనగలవారు జీవజగత్తంతయు భగవత్స్వరూపమే యని గ్రహింపగలరు. నీవు పిల్లలకు భోజనమిడుచున్నను సాక్షాత్ శ్రీకృష్ణ భగవానునకు నివేదనమిడుచున్నట్లు నీ మనస్సున భావింపవలయును. తల్లిదండ్రులను దేవిదేవరలవలె గౌరవించి సేవింపవలయును. భగవద్జ్ఞానము సిద్ధించిన తరువాత సంసారమున నున్నపుడు భార్యతో నైహికసంబంధముండనేరదు. ఇరువురును భక్తులగుదురు. కేవలము భగవద్విషయమే మాటాడుదురు. భగవన్నామాలాపమే వారికి రుచించును. భక్తుల సేవింతురు. సర్వభూతములందును భగవానుడే విరాజిల్లుచున్నట్లు సమస్తమునందును ఆయనను సేవింతురు.

ఒకవ్యక్తి:—అయ్యా! ఇట్టి భార్యాభర్తలివు డెచ్చటను గనుపింపరే?

శ్రీరామ:—ఉన్నారు; కాని చాలతక్కువ. విషయాసక్తులగువా రిట్టివారిని త్వరలో గనుగొనజాలరు. అయినను ఇది జరుగవలయునన్న భార్యాభర్త లిరువురును సజ్జనులు కావలయును. ఇరువురును భగవదానందమును బడయగలిగినపుడే యిది సాధ్యమగును. దీనితోబాటు భగవత్కృపయు నత్యంతావశ్యకము. అది లేనిచో నెల్లప్పుడు నభిప్రాయభేదము గలుగుచుండును. అపుడొకరినివిడిచి యొకరుండవలసివచ్చును. ఇరువురును ఏకీభవింపజాలనిచో చాల కష్టము కలుగును. భార్య రేయింబవళ్లిట్లు పలుకుచుండును: 'అయ్యో! తండ్రి నన్నీమను వేల యిచ్చెను? నాకా, భోజనములేదు, పిల్లలకును లేదు. చీరలా అసలే లేవు. పిల్లలకు బట్టలు లేవు. ఒక్కనగయైనను లేదు. నీవు నన్నేమి సుఖపెట్టితివి? కండ్లుమూసికొని యెల్లప్పుడు 'దేవుడా, దేవుడా' యని జపించుచున్నావు. ఇక నీ యీపిచ్చిపనులు చాలునులే.'

ఒకభక్తుడు:—ఇట్టి యాటంకములు గలవు. అంతేగాదు. బిడ్డలుగూడ దుండగీండ్రుగావచ్చును. ఇంకను ఎన్నెన్నియో యాపదలు గలవు. అయితే మా కుపాయ మేది?

శ్రీరామ:—సంసారమునుండి భక్తిసాధన సలుపుట చాలకష్టము. ఎన్నియో యాటంకములు కలుగుచుండును. మీకు దెలియనిదేమున్నది? రోగము, శోకము, దారిద్ర్యము, స్త్రీవివాదము, దుష్టసంతతి—ఇట్టివనేకము. కాని ఉపాయము లేకపోలేదు. అప్పుడప్పుడు నిర్జనస్థలమునకుబోయి భగవత్ప్రార్థన గావింపవలయును. భగవత్సాక్షాత్కారమునకై ప్రయత్నింపవలయును.

ఒకడు:—అట్లయిన ఇల్లువదలిపోవలయునా యేమి?

శ్రీరామ:—సంపూర్తిగా(మూలముట్టుగా) కాదు. నీ కవకాశము లభించినపుడెల్ల ఒండు రెండు దినములు నీవు నిర్జనస్థలమున గడుప వలయును. అపుడు నీకు సంసారముతో నెట్టి సంబంధము నుండగూడదు. ఎట్టి విషయాసక్తులతోగూడ సాంసారిక ప్రసంగములు చేయ రాదు. అట్టి నిర్జనవాసము లభింపనిచో సాధు సంగమ మాచరింపుము.

ఒకడు:—సాధువు నెట్లు గుర్తింపగలను?

శ్రీరామ:—ఎవరి మనఃప్రాణములు అంతరాత్మయగు భగవానునితో లయమగునో అతడే సాధువు. కామకాంచన త్యాగియే సాధువు. సాధువు తనభార్యను ఐహికదృష్టితో జూడక ఆంతరంగికదృష్టితో జూచును. అతడు స్త్రీల మధ్య నుండవలసినపుడు వారలను దనతల్లివలె జూచుచు పూజించును. భగవచ్చింతనము గావించువాడే సాధువు. అతడు భగవదన్యవిషయమును మాటాడడు. సకలభూతములందును భగవానుడే యున్నాడని తలచి వానిని సేవించును.

ఒకడు:—నిర్జనస్థలములం దెల్లప్పుడు నుండ వలయునా?

శ్రీరామ:—బాటల కిరువైపుల నున్న చెట్లను జూచియున్నావుగదా? అవి చిన్నవిగా నున్నపుడు వానిచుట్టును కంచె వేతవలయును. లేనిచో గొడ్లు మేకలు ఆ మొక్కలను దిని వేయును. మొక్క ప్రమానయిన తరువాత కంచె అవసరములేదు. ఏనుగును గట్టినను ఆ చెట్టు విరుగదు. నీ మనస్సుగూడ అట్లే దృఢము గావింపగలిగిన పిదప నే భయమును లేదు. వివేకివగుటకు ప్రయత్నింపుము. అరచేతితో నూనెనంటి పనసపండును కోయుము. అపుడు ఆ పాలు నీ చేతికంటదు.

ఒకడు:—వివేకమనగా నేమి?

శ్రీరామ:—భగవంతుడే సత్తు. తక్కిన దెల్ల నసత్తు. ఇదియే విచారము. సత్తనగా నిత్యవస్తువు. అసత్తు అనిత్యమయినది. వివేకము గలవాడు భగవానుడే సద్వస్తువనియు మిగిలిన దెల్ల నసత్తనియు గ్రహించును. వివేకోదయము కాగానే భగవద్దర్శన కుతూహలము గలుగును. అసత్తును ప్రేమించినచో అనగా శరీరసుఖము, గౌరవము, ధనము—వీనిని ప్రేమించినచో సత్స్వరూపుడైన భగవంతుని దెలియవలయు నన్న యభిలాషయే కలుగదు. సదసద్విచార బుద్ధి కలిగినంతనే భగవదన్వేషణాభిలాష పొడమును. ఈ పాట వినుము.

(పాట భావము)

ఓ మనస్సా! ఒకమారు షికారుపోవుదము రమ్ము. కాళి యను కల్పవృక్షముక్రింద నాలుగు విధములగు ఫలముల బడయుదువు. ప్రవృత్తి నివృత్తి యను నీ భార్యలిరువురలో నివృత్తిని నీతో దీసికొనిపొమ్ము. దానిపుత్రుడగు వివేకుని తత్త్వకథను జెప్పుమనుము. ఓ మనసా! శుచి యశుచులను గమనింపక నిరువైపుల వాని నుంచుకొని నీవు హాయిగా నిద్రింపగలవు. వీరిరువురను సంతోషపెట్టి యొకయింట నుంచగలిగినచో తల్లి శ్యామాదేవిని పొందగలవు. అహంకారము, అవిద్య యను నీ తలిదండ్రులను బారద్రోలుము. మోహము నిన్ను గుంటలోబడద్రోయ దలంచినచో ధైర్యమువిడువక పటుత్వముతో నుండుము. ధర్మాధర్మము లను రెండు మేకలను అల్పదృష్టితో నురికంబమునకు కట్టిపెట్టుము నీ మాటనుమీరినచో వానిని జ్ఞానఖడ్గమునకు బలినిమ్ము. ప్రథమభార్య పుత్రులకు దూరమునుండియే యుపదేశింపుము. వారు విననిచో జ్ఞానసింధువున ముంచివేయుము. రామప్రసా దిట్లు పలుకు

చున్నాడు: 'నా మాట విన్నచో యమునికడ తగుజవాబివ్వగలవు. తమ్ముడా, అపుడే నేనును సంతసించి నీవు నా ప్రియుడవనియు నా మనో నురూపుడవనియు తలంతును.'

శ్రీరామ:— మనోనివృత్తిగలిగిననే వివేకము పొడమును. అపుడు తాత్త్వికవిషయము లన్నియు మనస్సున నాటును. అపుడే మనస్సు కాళీతరువును జేర నిష్టపడును. ఆ కల్పవృక్షము నీడను జేరినచో నాలుగురకములగు పండ్లను నీవు పొందుదువు. అందుకొఱకు నీవు ప్రయత్నింప నవసరములేదు. అవి ధర్మార్థ కామ మోక్షములు. భగవానుని పొందగలిగినచో సాంసారిక జీవనావసరములగు చతుర్విధ పురుషార్థములు కోరినవారికి లభింపగలవు.

ఒకడు:—అయినచో సంసారము మాయ యని వచింతురేల?

శ్రీరామ:— మానవుడు భగవత్సాక్షాత్కారమును బడయనంతవఱకును 'నేతి, నేతి' మార్గమననుసరించి సర్వమును త్యజింపవలయును. భగవల్లాభానంతరము సర్వమును భగవత్స్వరూపముగా గోచరించును. అపుడు భగవానుడు, మాయ, జీవ జగత్తు— ఈ సమస్తమును ఒకటిగా కనిపించును. మారేడుపండు తొక్క, గుంజు, గింజలు మున్నగువానిని వేఱు పఱచితిమనుకొనుము, 'ఈ మారేడుపండు బరువెంత'యని ఎవరయిన నిన్నడిగినచో వట్టి గుంజునే తూచెదవా? పండుబరువు కావలయు నన్నచో అన్నిభాగములను కలిపియే తూచవలయును. తొక్కయే జగత్తు. గింజలే జీవములు. విచారించునపుడు జీవులు జగత్తు ఇవి రెండును అనాత్మవస్తువులని వచింతువు. లోని గుంజునే సారమని వచింతువు. తొక్క గింజలు అసారములని తోచును. ఇట్టి విచారము ముగిసినపిదప నివియన్నియు నా ఫలముయొక్క భాగములేయని తెలియును. ఏ సద్వస్తువుతో గుంజు తయారైనదో దానితోడనే తొక్కయు గింజలును నుత్పన్నములయినవని గ్రహింతువు. మారేడుపండును పూర్తిగా తెలిసికొనదలచినచో వీనినన్నింటిని దెలిసికొందువు. ఇంతయును అనులోమవిలోమములవంటిది. వెన్న మజ్జిగకు చెందినది. మజ్జిగ వెన్నకు చెందినది. మజ్జిగ కలిగినచో వెన్నయు కలిగియేయుండవలయును. వెన్న కలిగియున్నచో మజ్జిగయు కలిగియుండవలయును. ఆత్మయున్నచో అనాత్మయు నున్నది. నిత్యవస్తువునకే లీలయు చెందును లీల దేనిదో అదియే నిత్యవస్తువు. భగవద్రూపమున గోచరించువారిదే జీవజగత్తు. భగవత్ జ్ఞానము గలిగినవారికి భగవానుడే ఈ సమస్తముగా నాయెనన్నవిషయము స్ఫురించును. తల్లి, తండ్రి, సంతానము, ఇరుగుపొరుగు, జీవజంతువులు మంచిచెడ్డ, శుచి యశుచి— ఇట్టి వన్నియును.

ఒకడు:—అయినచో పాపపుణ్యములేలేవా?

శ్రీరామ:—ఉన్నవి; లేవు. భగవంతుడు మనకు అహంతత్త్వమును నట్టిపెట్టినచో భేదబుద్ధినిగూడ నుంచును. పాపపుణ్యముల జ్ఞానమునుగూడ నుంచును. ఆయనఅహంకారమును వెలిచేసినచో అట్టివారు పాపపుణ్యముల కతీతులగుదురు. భగవద్దర్శనము కలుగనంతవఱకును భేదబుద్ధి మంచిచెడ్డలు వీనిజ్ఞానముండియే యుండును. ఉండక తప్పదు. నీవు 'నాకు పుణ్యాపాపములు సమానములయినవని భగవదిచ్ఛాను సారమే నేను నడుచుకొనుచున్నాను.' అని నోటితోపలుకవచ్చును.' కాని నీవన్నియు వట్టి మాటలేయని నీకు దెలియును. పాప మాచరించుచో నీ మనస్సు అల్లల్లాడిపోవును. భగవ

ద్దర్శనానంతరము ఆయన వలయునన్నచో నిన్ను భగవద్దాసుడను భావముననుంపవచ్చును. ఆ స్థితియందు 'నేను దాసుడను నీవు ప్రభువవు' అని నీవు పలుకుదువు. భగవత్కథా ప్రసంగము, భగవత్సంబంధములగు కార్యములే నీకు ప్రియతమములగును. భగవద్విముఖుల సహవాసము నీవు భరింపజాలకుందువు. భగవత్సంబంధములేని పనియేదియు నీకు నచ్చదు. చూచితివా యిచ్చటను భగవానుడు భేదబుద్ధిని భక్తునియం దుంచుచున్నాడు.

ఒకడు:—అయ్యా! భగవద్జ్ఞానమును పొంది సంసారమున నుండమనిపలుకుచున్నారు. ఆయన నట్లు తెలిసికొనగలమా?

శ్రీరామ:—ఆయనను ఇంద్రియములవలనను లౌకిక మనస్సువలనను దెలియజాలము. విషయ వాసనారహితమై పవిత్రమైన మనస్సు వలననే భగవానుని దెలియగలము.

ఒకడు:—భగవానుని ఎవరు దెలియగలరు?

శ్రీరామ:—నిజమే. ఎవరు భగవానుని సంపూర్ణముగా దెలియగలరు? మనకావశ్యకమగువఱకు గుర్తించినచో చాలును. బావియందలి నీ రంతటితో మనకు పనియేమి? చెంబెడు నీళ్లతో మనపని సరిపడును. పంచదార కొండను జేరిన చీమకు కొండతో పనియేమి? ఒకటి రెండు కణములతో దానికడుపు నిండును గదా!

ఒకడు:— మేమెల్లరము జ్వరపీడితులము, చెంబెడు నీళ్లతో మాపనియెట్లు పూర్తియగును భగవానుని సంపూర్ణముగా మేము గ్రహింపవలయునని తలంచుచున్నాను.

రామ:- నిజమే, నీ జ్వరమునకుగూడ మందుగలదు.

ఒకడు:—అయ్యా! ఆ ఔషధమేది?

రామ:—సాధు సాంగత్యము భగవన్నామ గుణ కీర్తనము, భగవత్ప్రార్థన—ఇదియే. నేను దేవినిట్లు ప్రార్థించువాడను. 'తల్లీ, నాకు జ్ఞానమక్కరలేదు. నీ జ్ఞానాజ్ఞానముల దీసికొనుము. నీ పాదపద్మములందలి శుద్ధభక్తిని నాకిమ్ము. నా కితరమేమియు నవసరము లేదు.'

రోగానుకూలమగు నౌషధము. గీతయందు భగవానుడు, 'అర్జునా! నీవు నన్ను శరణు జొరుము. సకలపాపములనుండియు నిన్ను విముక్తుని జేయుదును' అని పలికియున్నాడు. నీవు భగవానుని శరణుజొచ్చిన ఆయన నీకు సద్బుద్ధినొసంగును. నీభారమంతయు తానే భరించును. అపుడు నీ జ్వరము మాయమగును. ఈ సాధారణ బుద్ధితో ఆయనను దెలియగలమా? సేరెడుచెంబుతో నాలుగుసేర్ల పాలనెట్లు కొలువగలము? ఆయన స్వయముగా మనకు గోచరింపనిచో మన మాయననెట్లు తెలియగలము? అందువలననే ఆయన శరణాగతుడవు కమ్మని చెప్పుచుంటిని. ఆయన ఇచ్ఛాస్వరూపుడు మానవున కెంతటి శక్తి కలదు?'

శ్రీ బుద్ధ భగవానుడు

(గత సంచిక తరువాయి)

అర్ధరాత్రమున సిద్ధార్థుడు చెన్నుని బిలిచి తన ప్రియకంటకము నాయత్తముచేయ బనిచెను. ప్రయాణమునకు పూర్వము యశోధర గదిలోనికిబోయి చిట్టచివరిసారి తనకుమారుడు రాహులుని యశోధరను జూచెను. కాని పూనుకొన్న మహత్కార్యమునకు ప్రియ పత్నీ ప్రేమను పుత్రవాత్సల్యమును బలియొసంగెను. అంతట నత్యంత వేగముగ ప్రయాణమై చాల దూరముపోయి మార్గమధ్యమున తన వేషమును మార్చుకొని 'అనోమా' నదీతీరమును జేరెను. అచ్చట చెన్నునిజూచి, 'చెన్నా! ఇక నీవు మఱలిపొమ్ము' అని పలికెను, కాని ఎన్ని విధముల బ్రతిమాలి వేడుకొన్నను సిద్ధార్థుడు ఇంటికి మఱల నిచ్చగింపడయ్యె. ఇక తన యజమాని తనపై నెక్కడుగదా యని దుఃఖించి కన్నీటి కాలువలలో బడి కంటకము మరణించెను. జగత్కల్యాణమునే లక్షించిన గౌతముడా యనోమానదిని దాటి రాజగృహాభిముఖుడయ్యెను. అచ్చట నెన్నియో గుహలు గలవు. ఆగుహలయందెందఱో కఠోరతపస్సు చేయుచుండెడివారు. ఆలార కాలమను తపస్వికి శిష్యుడై కొంతకాలము గౌతముడు తీవ్రనిష్ఠాపరాయణుడై తపమాచరించెను. కాని తనకోర్కె ఫలించినదికాదు. పిమ్మట వారిని వదలి గౌతముడు వృద్ధకుడను శాస్త్రీయపండితుని దర్శించి యతనియొద్ద యోగశాస్త్రముల పఠించెను. శాస్త్రానుగుణ్యములగు సాధనల కుపక్రమించెను. శారీరక తపమువలన నభీష్టసిద్ధి కావచ్చునని కృచ్ఛ్ర సాధనలకు పూనెను. ద్వితీయగురువునుకూడ వదలి ఉరావెళయను గంభీరారణ్యమున ఆహారము కొంచెము కొంచెము తగ్గించుచు తపమును బ్రారంభించెను. ఈ కఠోర తపస్సున కుప్పొంగి యైదుగురు శిష్యులువచ్చి ఆయనను సేవింప మొదలిడిరి. క్రమేపి శరీరము కృశింప దొడంగెను. చివరకు కండ్లు లొట్టలువడెను. శరీరమంతయు నస్థిపంజరమయ్యెను. ఉదరము వెన్నెముక నంటెను. ఈ ఎముకల నవలీలగ లెక్కింప వీలై యుండెను. ఈ శిష్యులందఱును 'మా గురువు శ్రేష్ఠుడు. జగత్తున సర్వశక్తిని ఆయన ఆర్జింపగల'డని తలంచిరి.

ఆ కాలమున ఈదృశశక్తి సంపాదనయే మానవోద్దేశమయ్యెను. త్యాగము జ్ఞానసాధ్యము. కాని సాధారణముగా జనులు త్యాగిని, తీవ్ర తపమాచరించువారిని, జూచినంతటనే వారికి ఎక్కడలేని గౌరవమును గల్పింతురు. ఇప్పుడు ముండ్లమీద శయనించువారిని పంచాగ్నిమధ్యమున గూర్చుండువారిని— జూచుచున్నాము

గదా! కాని యట్టి తపస్సునందలి మార్గము నుల్లంఘించి యన్య పథగాము లయినంతనే ప్రజలు వారియందు గౌరవాభిమానములను విడుతురు. ఇట్లే గౌతముని శిష్యులు ఆయన యిట్టి శారీరక తపస్సు జ్ఞానోపలబ్ధికి కారకము కాదని తలంచి యామార్గమును వదలి యాహారసేవనమునకు బూనినంతనే ఆయన శిష్యులు ఆయనను 'వేషధారి' యని తలంచి వదలిపెట్టి తమదారిని వారణాశికభిముఖులై పోయిరి. ఆహారము సేవించినను గౌతముడు తన ధ్యాన జపములందు నమ్మకమును వీడలేదు. అభ్యాసమును ఆయన విడువలేదు.

ఇట్లుండ, 'నురువెళలో 'సేనాని'కుటుంబమున సుజాతయను కన్యయుండెను. యుక్తవయస్కయైనంత నామె యొకానొక అశ్వత్థవృక్షమును జేరి యిట్లు ప్రార్థింపజొచ్చెను: 'నాయంతస్తునకు దగిన భర్తలభించి యటుపైన ప్రప్రథమమున పురుష శిశువు జన్మించినచో నీకు వంద వరహాలు కానుకగా నర్పింతును'. ఆమె ప్రార్థనానుకూలముగ సమస్తమును సంభవించెను. అంతట సుజాత మంచి చిక్కని పాలలో బియ్యము వేసి పరమాన్నము తయారుచేసి బంగారపు కంచమున నా పరమాన్నమునుంచి, వేఱొక బంగారుపాత్రయందు జలమును గొని యశ్వత్థవృక్షమును జేరెను. ఆనాడు వైశాఖ పూర్ణిమ. ఆ చెట్టుక్రింద దేదీప్యమాన ముఖవర్చస్సుగలిగి పద్మాసనస్థుడై ధ్యాననిమగ్నుడై యున్న గౌతమునిగాంచి యతడే తన నైవేద్యమును గైకొన మనుష్యాకారమున వచ్చిన భగవానుడని తలచి అత్యంతసంతోషాతిశయముతో తాను దెచ్చిన నైవేద్యమును ఆయన యెదుటబెట్టి వెడలిపోయెను. సిద్ధార్థుడు ఆ నివేదన విషయమును తెలిసికొనకయే యెదుట ప్రవహించుచున్న నదియందు స్నానమాడి యా యాహారమును భుజించెను. అటుపిమ్మట సిద్ధార్థునకు అమానుష దృశ్యములు కొన్ని కాన్పించెను. అందువలన తన బంధుజనులయందలి యభిమానము తన్ను విడువలేదనియు నహంకార మమకారములు తన మనస్సున నింకను నాట్యమాడుచున్నవనియు కనిపట్టి తానన్వేషించుచుండిన జ్ఞానోపలబ్ధియగునంతవఱకు నీయాసనమునుండి కదలనని ప్రతిజ్ఞ చేసెను. *

సంధ్యాకాలమాసన్నమయ్యెను. సూర్యాస్తమయానంతరము చంద్రుడు మెల్లమెల్లగా బయలుపడి తన శీతల కిరణకాంతిని ప్రపంచమున వెదజల్లెను. ప్రాపంచికాంధకారము దూరీకృత మగుచున్నకొలదిని గౌతముని హృదయాంధకారముగూడ కొంచెముకొంచెముగా నశింపజొచ్చియాతని హృదయమంతయు జ్ఞానతేజముతో పరిపూర్ణమయ్యెను. వాసనలన్నియు నశించెను. గౌతముడు బుద్ధుడయ్యెను. ఆయన ఆత్మ బ్రహ్మానందానుభవమున జొక్కదొడంగెను. పిదప వారము దినములు భగవానుడు ఆ చెట్టుక్రిందనే కాలముగడపెను. అంతట తనకర్తవ్యము నిశ్చయముచేసికొని ధర్మచక్రమును, ప్రవర్తింప నారంభించెను. ప్రప్రథమమున వణిజులిరువురు వారికి శిష్యులైరి. మఱల ఇసీపట్టణముదగ్గరకు వచ్చినంతనే పూర్వము భగవానుని వదలిన శిష్యపంచకము కలిసికొనిరి. కాని ప్రథమమున వారు భగ

* ఇహాసనే శుష్యతు మేశరీరం, త్వగస్థిమాంసం ప్రలయంచయాతు, అప్రాప్యబోధిం బహుకల్పదుర్లభం నైవాసనాత్ కాయమతశ్చలిష్యతే.

వానుని సన్మానించినవారు కారు. కాని భగవానుడు తనతపోఫలమును వివరించి జరామరణ రాహిత్యమును గల్గింపగలశక్తి తనయందు గలదని వివరించి యుపదేశింప వారు మఱల ఆయనను తమగురువుగా పరిగణించిరి. 'సంసారము దుఃఖమయము, తృష్ణయే—విషయాసక్తియే — దుఃఖమునకు మూలకారణము తృష్ణాజయమే దుఃఖనివృత్తికి మార్గము. ఈవిషయాసక్తి విసర్జనమున నెనిమిది మార్గములుగలవు. 1. సమ్యగ్దృష్టి, 2. సమ్యక్సంకల్పము అనగా దృఢసంకల్పము, 3. సమ్యగ్వాక్యము—సత్యమును ప్రియమును వచించుట, 4. సమ్యక్కర్మాంతము—సదాచార పరాయణత, 5. సమ్యగ్జీవము—అహింసాపరాయణులై సాధుభావయుక్తులై జీవనోపాధిచేసికొనుట, 6. సమ్యగ్వ్యాయామము—ఆత్మసంయమముచేసి యింద్రియాదుల జయించి యాత్మోన్నతికి ప్రయత్నించుట, 7. సమ్యక్స్మృతి—సరియగు ధారణ నవలంభించుట, యనగా స్మృతినాశనముగాకుండుట, 8. సమ్యక్సమాధి—ధ్యానపరాయణులై గంభీరతత్త్వము లన్నింటిని సంపాదించుట. ఇట్టి అష్టాంగయోగముల జక్కగా నభ్యసించినచో అరిషడ్వర్గ సంయోగమువలన గలుగు దుఃఖ సముదాయము నశించును. ఇట్లు త్రితాపముల నతిక్రమించి శాంతి పరిపూర్ణమైన నిర్వాణస్థితిని బడయగలరు.' అని శ్రీ భగవానుడు వారికుపదేశించెను. ఈ యుపదేశమును గ్రహించిన వారందఱు భగవానుని వాక్యానుసారము అష్టాంగమార్గము నభ్యసించి అర్హత్వను బడసిరి.

'ప్రాణిహింసాకార్యము, సురాపానము, వ్యభిచారము, అసత్యభాషణము — వీనిని దూరీకరించవలయును. రెండుపూటల భుజించుట, నాట్యకళాది దర్శనము, అమూల్య వస్త్రధారణము, శయ్య స్వర్ణరూపదాన పరిగ్రహణము—వీనిని వదలిపెట్టవలయును.' అని శిష్యులకు భగవానుడు బోధించెను. వీనికే దశశీలములని పేరు. కొద్దికొద్దిగా శిష్యుల సంఖ్య హెచ్చెను. అన్నిజాతులవారును అన్ని తరగతులవారును శిష్యులైరి.

ఇప్పటికి భగవానుడు గృహమును త్యజించి, ఎనిమిదేండ్లు. ఆయనకీర్తి నలుదెసల వ్యాపించి శుద్ధోధనుని చెవినిబడినది. కుమారుని తనకడకు రమ్మని ఎన్నియోసార్లు శుద్ధోధనుడు కబురంపెను. కాని ఆవార్తాహరులెల్లరును తమకార్యమును మఱచి శ్రీభగవానుని బోధనలవిని శ్రీవారి శిష్యులై యందే నిలిచిపోవుచుండిరి. ఇట్లుండ కొలది కాలమునకు కపిలవస్తునగర ప్రాంతములందు భగవానుడు బోధించుచున్నాడన్న విషయము శుద్ధోధనుడు వినెను.

(సశేషము)

శ్రీ వివేకానంద సంభాషణలు

(ఒక భక్తుని దినచర్య నుండి)

అనువాదకుడు: శ్రీ పిన్నింటి సుబ్బారావు

(భక్తి జ్ఞానముల సమన్వయము—సచ్చిదానందము—శాఖాభేదము లెట్లుద్భవించెను—శ్రద్ధను, అవతారములను, శక్తిని ఉపాసించుటను మరల పునరుద్ధరింపుము—వీరారాధనమే మనకు నేడు గావలసినది—మధురభావముగాదు—శ్రీరామకృష్ణుడు—అవతారపురుషుడు.)

శిష్యుడు:—స్వామిజీ! దయజేసి, జ్ఞానము, భక్తి ఎట్లు సమన్వయమగునో సెలవిచ్చెదరా? భక్తిమార్గీయులు, శంకరుని నామమును వినినంతనే శ్రోత్రములను మూసికొనుటయు, జ్ఞానమార్గీయులు, భక్తుల యశ్రుధారలతోడి నామసంకీర్తనా తన్మయత్వమును బొందుటనుగాంచి, మతపిచ్చిగలవారని పిల్చుకొనుచుండుటయు మనము చూచుచున్నాము.

స్వామిజి:— ఈ గందరగోళమంతయు, భక్తి జ్ఞాన యోగముల యారంభదశయందు మాత్రమే. శ్రీరామకృష్ణులు దెలిపెడి "శివుని రాక్షసులయొక్కయు, రాముని కోతులయొక్కయు" కథను విని యుండలేదా?

శిష్యుడు:—అవును, అయ్యా, వినియుంటిని.

స్వామిజి:—కాని తీవ్రమగు భక్తికిని, జ్ఞానమునకును వ్యత్యాసము లేదు. పరాభక్తియందు పరమేశ్వరిని ప్రేమమూర్తిగా గ్రహించవలయును. ఎల్లయెడలను, అన్నిటియందును, ప్రేమతత్త్వముగా, భగవంతుని దర్శించుచో, ఇతరులను నీవు, ఎట్లు బాధించగలవు? అసహ్యించగలవు? ప్రేమతత్త్వము, శ్రీరామకృష్ణులు నుడివినటుల, హృదయమున ఎంతవఱకు కామినీకాంచనములయం దాశగలదో యంతవఱకు సిద్ధిగానేరదు. భక్తిపుంభావములో, స్వశరీర స్పృహగూడ మృగ్యమైపోవును, అదే విధముగా పూర్ణజ్ఞానమునందు సమస్తమును ఒక్కటియే యనియును, సమస్తమును తన రూపమేయనియును తెలియవలయును. అహంకార మేమాత్రమున్నను, ఈ జ్ఞాన సిద్ధి లభ్యము గానేరదు.

శిష్యుడు:—అయితే, ప్రేమయు, ఉత్కృష్ట జ్ఞానమును రెండును సమానములేనా?

స్వామిజి:—యథార్థముగా, భక్తియోగమునందలి సిద్ధి, జ్ఞాన సిద్ధి యనంతరముగాని లభింపనేరదు. బ్రహ్మము

సత్యజ్ఞానానందస్వరూపుడని వేదాంతము చెప్పుచుండుట లేదా?

శిష్యుడు:—అయ్యా, అవును.

స్వామిజి:—సచ్చిదానందమనగా, సత్ = ఎల్ల కాలములయందుండునది, చిత్ = జ్ఞానమే రూపముగాగలది, ఆనంద = ప్రేమతత్త్వము వలె అఖండానందమైనది. భక్తులును, జ్ఞానులును భగవంతుడు త్రికాలాబాధితుడను విషయము నంగీకరింతురు. జ్ఞానులు, ఆయన జ్ఞానరూపమునందును, భక్తులు, ఆయన యానందరూపమునందును ఎక్కువ లక్ష్యమును జూపుదురు. కాని భగవంతుని జ్ఞానరూపమును గుర్తించినంతనే, యాతని యానందరూపముగూడ దెలియబడగలదు. జ్ఞానమన ఆనందముయొక్క మారురూపమే.

శిష్యుడు:— అయితే, భారతదేశములో ఈ బహు శాఖాభేదము లెట్లుద్భవించెను? జ్ఞానగ్రంథములకును, భక్తిగ్రంథములకును, ఇంతటి తీవ్ర వివాదము లేల తటస్థించెను?

స్వామిజి:- -అసలు విషయమిది. జ్ఞానమునుగాని, భక్తినిగాని అవలంబించుటకు మొదట, ఏయేవిషయముల నాదర్శముగా నుంచుకొనవలయునో, యా ప్రాతిపదికయందే యీ వివాదమని గ్రహింపుము. ఆరంభమా, యంత్యమా, యీ రెంటియందేది ముఖ్యము? అంత్యముకంటె ఆది ఎన్నడును అధికముగానేరదు. ఏలయన సాధకుల బుద్ధిబలమును, శక్తి సామర్థ్యములనుబట్టి, లక్ష్యసిద్ధికి ఉపాయాంతరము లనేకములై యుండవచ్చును. జపమాలలను త్రిప్పుట, ధ్యానము, ఆరాధనము, అగ్నియందు హోమమునుజేయుట, మొదలైనవి, మతముయొక్క వివిధాంగములు, సాధనాంతరములు. పరభక్తిని లేక, పరిపూర్ణ బ్రహ్మసిద్ధిని బొందుట ముఖ్య విషయము. నీవు దీర్ఘముగా విచారించినచో, వీరు దేనికొరకు కలహించుచున్నారో నీకు దెలియును. ఒకడు "తూర్పుదిక్కుగాతిరిగి, భగవంతుని ప్రార్థించిన ఆయనను దెలియగలవ"ని నుడువును. ఇంకొకడు, కాదు నీవు "పడమటివైపునకు దిరిగి, ప్రార్థించినగాని, ఆయనను దెలియజాలవని" నుడువుచున్నాడు. కొన్నియుగములకు పూర్వమొకడు, బహుశా, తూర్పుముఖాభిముఖుడై, ధ్యానముచేసి, భగవంతుని గ్రహించగా, ఆతనిశిష్యులు, తూర్పుముఖముగా గూర్చున్నగాని, ఆత్మసాక్షాత్కారము లభింపనేరదని నుడివియుండవచ్చును. ఆరీతిగనే, మఱియొకడువచ్చి, "యిది ఎట్లు సంభవమగును? ఒకానొకడు, పశ్చిమాభిముఖుడై ధ్యానించగనే సిద్ధినిబడయుట మేము కన్నులార, ప్రత్యక్షముగా జూచియున్నాము." అని పలుకును. ఈ విధముగానే ఈ శాఖాభేదములన్నియును ఉద్భవించినవి. ఒకానొకడు, హరినామమును గానము జేసినంత మాత్రముననే, మోక్షప్రాప్తినొంది, శాస్త్రములయం దీవిషయమును "హరేర్నామ, హరేర్నామ, హరేర్నామైవ కేవలం, కలౌనాస్త్యేవ, నాస్త్యేవ, నాస్త్యేవ, గతిరన్యథా" ఈ కలిలో హరినామముదప్ప, దీనికిమించి మఱియొకమార్గములేదు, లేదు, లేదు అని వ్రాసియుంచిరి.

మఱియొకటి ఊహింతము. ఇంకొకడు, అల్లాయనునామజపముతో మోక్షమును బొందె

ననుకొందము. అతని యనుయాయు లింకొక శాఖను సృజించెదరు. ఈ రీతిగా అనేక శాఖాంతరము లుద్భవించినవి. ఈ వివిధసాధనలు, ఆరాధనా విధానములు, ఏక లక్ష్యసిద్ధికై మార్గమునుజూపుచున్నవి! ఫలితము శ్రద్ధ. శ్రద్ధ యనునది సంస్కృతశబ్దము. దానికి సరియగు పర్యాయపదము మనమాతృభాషలోలేదు. ఉపనిషత్తు, నచికేతుని హృదయమునందు శ్రద్ధ ప్రవేశించెను అని చెప్పుచున్నది. ఏకాగ్రత యను పదమును పర్యాయపదముగా గ్రహించినను, శ్రద్ధయను పదమునం దిమిడియున్న యర్థము నీయజాలదు. నీవు, ఏసత్యమునైనను నిశ్చలభక్తితో, ఏకాగ్రచిత్తముతో, ధ్యానించినచో, మనస్సు ఏకత్వమును గ్రహించుటకై, సచ్చిదానందమును గ్రహించుటకై యభిముఖమగుచుండుటను గ్రహింపగలవు. భక్తి గ్రంథములుగాని, జ్ఞానగ్రంథములుగాని, ఎవ్వరేమార్గము నవలంబించినను, ఇట్టి నిష్ఠను ముఖ్యముగా నవలంబించవలయునని చెప్పుచున్నవి. అనేకయుగములు గతించుటచే, ఉత్కృష్ట సత్యముల కపార్థములు గల్పింపబడి, క్రమక్రమముగా దేశాచారములుగా మార్పుచెందెను. ఈ రీతిగా ఒక్క భారతదేశమునందే గాదు ప్రపంచమందలి ప్రతిదేశమునందును, ప్రతిజాతియందును సంభవించెను. సామాన్య ప్రజలు, విచక్షణాజ్ఞానములేక, ఈ దేశాచారములనుగూర్చి తర్జన భర్జనలు, అంతఃకలహములను అవలంబించుచున్నారు. వీనికన్నిటికిని, ఏది పరమార్థమో దానిని మఱచుటచే, ఈ వివిధశాఖాంతరములు, అంతఃకలహములు, జరుగుచున్నవి.

శిష్యుడు:—స్వామిజి! దీనినుండి తప్పించుకొను మార్గము లేదా?

స్వామిజి:— పూర్వకాలమునందువలె యథార్థమగు, సత్యమును మఱల పునరుద్ధరింపవలసియున్నది. కలుపు మొక్కలను, మూలసహితముగా లాగివేయవలయును, ప్రతి మతమునందును, ప్రతి మార్గమునందును, నిర్వివాదాంశములై దేశ, కాలముల కతీతములగు సత్యములు కొన్ని గలవు. కాని వానియందు గొంత మాలిన్యము చేకూరినది. దీనిని పూర్తిగా తొలగించి, యా సనాతన ధర్మములను మరల ప్రజలయందు ప్రతిష్ఠించిననాడే, మనమతము, మన దేశము యథార్థముగా లాభమును పొందగలదు.

శిష్యుడు:—అది, యేవిధముగా జరుగగలదు?

స్వామిజి:—ఎందుచేత? మొదట మనము, మన దేశములో ఋషులను పూజించు ఆచారమును ప్రవేశపెట్టవలయును. శాశ్వత ధర్మములను గనుగొనిన యా మహనీయుల చరిత్రలను, ఉదాహరణముగా, శ్రీరామచంద్రుడు, శ్రీకృష్ణుడు, మహావీరుడు, శ్రీరామకృష్ణుడు మొదలగువారి చరితములను జనసామాన్యమునకుబోధించి, వారిని ఆదర్శమూర్తులుగా గైకొనదగునని బోధింపవలయును. శ్రీరామచంద్రుని యొక్కయు, మహావీరునియొక్కయు, యారాధనము, ఈ దేశమున ప్రచారమునకు దీసికొనిరాగలవా? శ్రీకృష్ణునియొక్క బృందావనజీవితగాథ నటుంచి, సింహగర్జనముతో, ఏ గీతోపదేశ మొనరించెనో, యా దివ్యభాగమును విపులముగా ప్రచారము చేయుము. సర్వశక్తిస్వరూపిణియగు, ఆ యాదిశక్తియొక్క యారాధన మాచరణలోనికి దీసికొని రమ్ము.

శిష్యుడు:— అయితే, బృందావనమండలి, గోపస్త్రీలతో చరించిన శ్రీకృష్ణుని చరితము అపరిశుద్ధమనియా, తమ యభిప్రాయము?

స్వామిజి:— ఈ ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆ యారాధనమంతగా ఉపయోగకారికాదు. పిల్లనగ్రోవి నూదుట మొదలగువానిచే, దేశము త్కృష్టస్థితికి రానేరదు. ఎవనినరము నరమునకును, ఆపాదమస్తకము, నిండి నిబిడీకృతమగు రజోగుణము మూర్తీభవించియుండునో, సత్యమును గ్రహించుటలో మరణమునకుగూడ నెవరు వెనుదీయరో, ఎవనికవచమునై రాగ్యమో, ఎవనిఖడ్గముజ్ఞానమో, యట్టి వీరపూజ నేడు ముఖ్యముగా గావలయును. జీవిత యుద్ధరంగమందు, యుద్ధవీరునివలె ధైర్యసాహసములను ప్రదర్శించు వీరులు నేడు కావలయునుగాని, జీవితమన ఆనందోద్యానవనమని తలచి, ప్రేమను ఆశ్వాదించువలపు గాదు.

శిష్యుడు:— గోపికా గీతములందు ఏ ప్రేమ యాదర్శనీయముగా వర్ణింపబడియున్నదో యాప్రేమ విధానము దోషమనియా తమ యభిప్రాయము?

స్వామిజి:— ఆవిధముగా ఎవరు చెప్పిరి? నేను గాదు. అదియొక యుత్కృష్టసాధనా విశేషము. ఇంద్రియ సౌఖ్యములయందును, ధనమునందును గాఢముగా సంసర్గము గలిగియున్న యీ రోజులలో, ఈ యుత్కృష్ట ధర్మములను గ్రహింపగలిగినవారు గూడ బహుకొద్దిమంది మాత్రమే కలరు.

శిష్యుడు:— భగవంతుని భర్తగాగాని, మధుర భావముతోగాని, యారాధించువారలు క్రమమగు మార్గము ననుసరించుట లేదనియా?

స్వామిజి:— కాదని నేను ధైర్యముగా జెప్పగలను. ఏమైనా కొన్ని మినహాయింపులుండవచ్చును. కాని వీరిలో బహుసంఖ్యాకులు తమోగుణప్రధానులును, అనారోగ్యవంతులును, బలహీనులునై యున్నారు. దేశము నుద్ధరించవలయును. ప్రతినిత్యము ప్రతి గృహమునందును మహావీరుని యారాధనము, శక్తిపూజారాధనమును, శ్రీరామ చంద్రార్చనమును, విధిగా అనుష్ఠింపబడవలయును. నీయొక్క యభివృద్ధి, దేశము యొక్క క్షేమము దీనియందే కలవు. ఇంకొకమార్గము లేదు.

శిష్యుడు:— శ్రీరామకృష్ణ భగవానుడు భగవన్నామమును గాఢముగా గానము చేసెడి వాడని తరచు నేను వినియుంటిని.

స్వామిజి:— ఆలాగుననే, ఆయనపరిస్థితి వేరు. సామాన్య మానవునకును, ఆదివ్యపురుషునకును సామ్యమేమి? తన జీవితములో ఆ యవతారమూర్తి, యన్ని మతాదర్శములను అనుష్ఠించి ఎవ్వరు, ఏరీతిగా ఆచరించినను, ఒకేసత్యమును చేరగలరను సర్వ సమన్వయము తన స్వానుభవముచే గ్రహించి, చూపించెను. నీవుగాని, నేనుగాని యామహాపురుషు డొనర్చినదంత యును అనుష్ఠించగలమా? మనలో ఎవ్వరును ఆ మహాపురుషుని పూర్తిగా గ్రహించి యుండలేదు. అందుచే ఆ దివ్యపురుషుని గూర్చి మెచ్చటను ముచ్చటించుటకు సాహసింపలేక పోవుచుంటిని. ఆతడెవ్వరో యాతనికే తెలియవలయును. ఆయన శరీరనిర్మా

ణముమాత్రము మానవాకారమే, కాని ఆయననుగూర్చిన సమస్త విషయములు మనకు భిన్నములే.

శిష్యుడు:—తమరు వారిని అవతారపురుషులుగా నమ్ముచున్నారని నేను దలపవచ్చునా?

స్వామిజి:—అవతారపురుషులన అర్థమేమియో మొదట నాకు దెల్పుము.

శిష్యుడు:—ఎందుచేత, శ్రీరామచంద్రుడు, శ్రీకృష్ణుడు, శ్రీగౌరాంగుడు, బుద్ధుడు, ఏసుక్రీస్తు మొదలైనవారివలెను.

స్వామిజి:— నీ విప్పుడు నుడివిన వారందరికంటెనుగూడ, శ్రీరామకృష్ణ భగవానుడు గొప్పవాడని నేను జెప్పగలను. నమ్ముటయని, నీచార్థముగా పలుకవలదు, నేను ఎరుగుదును అని తెల్పుము. ప్రస్తుత మీ విషయ మింతతో నాపుదము. మఱియొకప్పుడు విపులముగా ముచ్చటింతము.

కొంతసేపు ఆగి, స్వామిజి యీ క్రింది విధముగా నుపన్యసించెను.

కాలపరిస్థితిని, సంఘస్థితిని అనుసరించి, ధర్మసంస్థాపన జేయుటకై మహాపురుషు లుద్భవించుచుందురు. వారిని నీవు అవతారపురుషులనుము, మహాపురుషులనుము, మఱి యేవిధముగ బిల్చినను సరియే; వారు తమ జీవితము నందాదర్శమును బహిర్గతము జేయుదురు. క్రమక్రమముగా వారి ననుసరించి మానవులు తయారుచేయబడిరి. పిమ్మట పలువిధములగు శాఖలు బయలుదేరినవి. కాలముగడచినంతనే, యీ శాఖలు క్షీణించగా, సంస్కర్తలు తిరిగి బయలుదేరెదరు. ఈ విధముగా యుగాంతరములనుండి, ప్రవాహరూపమున జరుగుచున్నది.

శిష్యుడు:—శ్రీరామకృష్ణుడు అవతారపురుషుడని ఏల తమరు ప్రచారముచేయరు? దానికి వలయు శక్తి, వాగ్ధోరణియును సమస్తమును తమకుగలవే?

స్వామిజి:—నిజముగా నేను చెప్పుచున్నాను. ఆయననుగూర్చి నేను గ్రహించినది బహు స్వల్పము. ఆయననాకు ఎంత ఘనముగా గానబడుచున్నాడనిన, ఎప్పుడు ఆయననుగూర్చి నేను చెప్పగడంగుదునో నిజము పూర్తిగా జెప్పలేదనియో, కొన్ని విషయములు మరచితిననియో, ఆయననుగూర్చి చెప్పుటకు నాకు సామర్థ్యములేదనియో లేక వారినిగూర్చి చెప్పునపుడు, నా యభిరుచులననుసరించి వర్ణించుచుంటిననియో లేక ఆయన నారీతిగా చిన్నపుచ్చుచున్నాననియో భయము గలుగుచుండును.

శిష్యుడు:—కాని చాలామంది వారిని అవతారపురుషులుగా బోధించుచున్నారు.

స్వామిజి:— వారిష్టమువచ్చినరీతిగా వారిని జేయనిమ్ము, వారు ఆయనను గ్రహించిన రీతిగా జేయుచున్నారు. నీవుగూడ ఆరీతిగా యర్థమైన, నీవుగూడబోయి, యారీతిగా ప్రచారముచేయుము.

శిష్యుడు:— శ్రీరామకృష్ణునిగూర్చి ఏమి చెప్పవలయునో నేను తమరుచెప్పునది గ్రహింపలేకయున్నాను. తమదయను స్వల్పముగానైనను సంపాదించినచో, ఈ నా జీవితము ధన్యమని దలచెదను.

లక్ష్మీమణిదేవి

శ్రీ దువ్వూరి రామకృష్ణారావు, బి. ఏ.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసదేవుడు లోకావతారమె తన యాంతరంగిక, అనుచర (సాంగోపాంగ) సహితముగ నావిర్భవించినట్లు శ్రీవారి దివ్యలీలల నలౌకికదృష్టితో జూచువారలకు ద్యోతకమగును. శ్రీరామకృష్ణుల సంస్కృతికి జెందిన, వారి పరంపరలోనివ్యక్తుల జీవితములను, వారివారి గుణములను గ్రహించువారలకు, శ్రీవారి లీల లీనాటికిని స్ఫురింపగలవు. శ్రీరామకృష్ణులయన్నగారి కుమార్తెయు, బాలవితంతువునగు లక్ష్మీమణిదేవి జీవితచరిత్ర మీరంగమునందు, శ్రీవారి స్వజనమునందలియొక ముఖ్యపాత్ర, శ్రీరామకృష్ణుడు తిరిగి యావిర్భవించినను, ఆయనతో దాము జన్మించువాంఛ లేదని, లక్ష్మీదేవి చెప్ప, "నీవెచటికి వెళ్లగలవు? దుబ్బును లాగినచో సమూలముగ వచ్చి వేయునుగా" యని శ్రీ రామకృష్ణులనిరి. నిష్ఠ, భక్తి, విశ్వాసము, సాధన, భజనలకుగల సూత్రము లీమె దివ్యచరిత్రమున గనబడును. శ్రీరామకృష్ణులు చెప్పినటుల నీ హిందూ వితంతువగు లక్ష్మీమణిదేవియందు నిష్ఠ, భక్తి, అపారానందరసావేశము, దైవీసంపదస్ఫురణల సత్యము నీమెయందు జవిజూడగలము. ఈమెను గూర్చి ప్రశంసించుట కళ్యాణప్రదము. పరాప్రేమ – భక్తిమార్గమున మానవరూపమున నీమె నాజగదీశుడగు శంకరుని పరిణయమాడి, స్త్రీ, కైవల్యమునొందగల్గుట యీ బాలవితంతు చరిత్రమున నిరూపితమగును. ఈమె చైతన్య మహాప్రభువుల సంస్కృతికి జెందినది. భక్త మీరాబాయి వంటిది. ఆంధ్రావనియందు రామాయణమును రచించిన కుమ్మరి మొల్ల, శ్రీవేంకటాచలమాహాత్మ్యమును రచించిన తరిగొండ వెంకమ్మగారలు లక్ష్మీదేవి చరిత్రమును స్ఫురణకు దెత్తురు. శ్రీరామకృష్ణు లీమెను, దమయింట నారాధించెడి, శీతలాంబ యంశ యనెడివారు.

లక్ష్మీమణిదేవి పుట్టిల్లు, శ్రీరామకృష్ణుల జననముచే నలుదిశలను బేరుమ్రోగి, దేశదేశములనుండి యాధ్యాత్మికపిపాసువుల తృష్ణను దీర్చి, వారల కాత్మశాంతి నిచ్చుచున్న వంగదేశమునందలి, హుగ్లీ జిల్లాలోని కుగ్రామమగు కమార్పకురే! ఈమెతండ్రి శ్రీరామకృష్ణుల కన్నగారగు రామేశ్వర నామధేయులు. వీరు బహుయోగ్యులు, సరళహృదయులు, అనేక తీర్థయాత్రలు భక్తిపరులై సేవించిన పవిత్ర జీవులు. ఈమె తల్లిపేరు సాకంబరాదేవి. ఈమెయు గొప్పభక్తురాలు. ఈమెచేతి యన్నమును దిన్నవారలకు విరిగిన యెముక లతుకుకొనునని ప్రతీతి. అందువలన శ్రీరామకృష్ణు లామెను రామదాస వైద్యయని పిలుచువారు. ఈ యనుక్రమణికవలన లక్ష్మీదేవిని అసాధారణమైన మహా వైద్యయనియు, శారదామాతను సామాన్య వైద్యయనియు శ్రీరామకృష్ణులు

పిలిచెడివారు. సాకంబరాదేవి యొకానొకకళింగదేశపు సాధువు (ఓఢ్ర) వలన నుపదేశమును బొంది, గురువుతో పూరీ జగన్నాథక్షేత్రమునకు బోవుచు, త్రోవలో వైతరణీనదియొడ్డున గల జాజ్‌పూర్‌నందు పరమపదించెను. అచ్చట నాసాధువు సాకంబరాదేవి కంత్య సంస్కారములు చేసెను. ఇట్టి పుణ్యదంపతులకు 1864–వ సంవత్సరమున వంగదేశమునందంతటను గొప్ప శోభగను, వైభవముగను విరాజిల్లు సరస్వతీపూజోత్సవములు చేయు శుద్ధ పంచమినాడు లక్ష్మీమణిదేవి జన్మించెను.

చిన్ననాట లక్ష్మి సతతము రోదనము పెట్టుచుండెడిది. అంత దానికి నామె పెదతండ్రి కుమారుడగు నక్షయకుమారుడు చికాకుపడి, యొకనాటి మధ్యాహ్న మెవరును జూడకుండ, రహస్యముగ లక్ష్మినెత్తుకొనిపోయి, యూరి బయట భూతీర్‌ఖాల్ (దెయ్యాలకాల్వ) వద్ద స్మశానవాటికయందు విడిచిపెట్టెను. అంత దల్లియు బంధువులును గడు నావేదనతో నామెకై వెదకి వెదకి, చివర కక్షయు నడిగి, యడిగి, లక్ష్మియొక్క జాడను దెలిసికొని, మరునాడుదయము జూడబోయిరికదా, లక్ష్మి యాస్మశానవాటికయందు సురక్షితముగా నాడుకొనుచుండెను. నాటినుండియు లక్ష్మి యా యేడుపు మానెను. పంచవర్షప్రాయమునాటినుండియు లక్ష్మికి బూజాపునస్కారముల యందు బ్రీతి. లక్ష్మి, ఇలువేలుపులగు రఘువీరునకు, శీతలాంబకు నిత్యపూజలకు చందనాది ద్రవ్యముల నాయత్తపరచెడిది. ఆమె పళ్లెమునందు రాధాకృష్ణుల పాదముల లిఖించి, వానిని పుష్పములతోను, తులసీదళములతోను, మంచి గంధముతోను నిత్యము పూజలొనర్చెడిది. ఇంతకన్న నామె యాటల, పాటల చిన్ననాట నెరుంగదు. తఱుచామెయేదియో తనలోదాను చింతనలో నిలిచిపోయియుండు స్వభావము గలది. ఇతరులతో మాటలాడక మిన్నకుండుటచే క్రొత్తగావచ్చిన వార లామె మూగదనుకొనెడివారు. ఒకసారి దుర్గాపూజకు దల్లితో నామెను గార్‌హాటికి మాతామహునింటికి తీసికొనివెళ్లిరి. ఆమెకు పంచదారతో దయారైన మిఠాయిని, జిలేబిని తినునలవాటు. ఇచ్చట బెల్లముతో దయారైన లస్కారయుండలను, మురమరాలయుండలను లక్ష్మికి దినుటకు ఇచ్చిరి. లక్ష్మి గట్టివస్తువులను తిను నాచారము లేక మెత్తబరచి, వానిని భుజించెడిది, అంతనా యిచ్చినవాని నెటుల దినగలనని తల్లినడుగ, ప్రక్కవారామె కప్పుడు మాటలువచ్చుననియు, మూగపిల్లగాదనియు గ్రహింపగలిగిరి. ఆమెకు గిరి, కామిని, రుక్మిణి యనువారలు చెలికత్తెలు.

ఆమె విద్యాభ్యాసమునుగూర్చి శారదామాత యిటులచెప్పెను: "నేనును, లక్ష్మియు గమార్‌పకుర్‌న వంగభాషయందలి ప్రథమ వాచక పుస్తకము (రు. 0–1–0) చదువుకొనెడివారము. ఒకనాడు శ్రీరామకృష్ణుల పినతండ్రి మనుమడగు హృదయుడు మాచదువుజూచి, నాయొద్దగల పుస్తకమును లాగుకొనెను. స్త్రీలు చదువుకొనగూడదు. ఇప్పుడు చదువుకొనిన, యెదిగినతర్వాత నీవేమిచేయుదువు? నవలలను, నాటకములను జదివికొనియెదవా?" యనెను. లక్ష్మి పుస్తకములను వదలలేదు. లక్ష్మి యా యూరి ప్రాథమిక పాఠశాలకు బోవుచు, నప్పుడప్పుడు నాకును బోధించెడిది. లక్ష్మి దక్షిణేశ్వరమువచ్చి నాతో నివసించునప్పుడు శ్రీరామకృష్ణదేవులు శరత్‌భండారియను నొక చిన్నవానిని మాయుభయులకు జదువుచెప్పుట

కేర్పరచిరి. ఆతడు రెండవ ప్రథమపాఠ పుస్తకము వరకునుజెప్పి, యిక మేము రామాయణము, మహాభారతాది గ్రంథములను జులకనగా జదువగలమని చెప్పెను.........భావముఖర్జీ తాలూకొ కపిల్ల నాకప్పుడప్పుడు పాఠములను జెప్పుచుండెను.''

రామేశ్వరుడు లక్ష్మికి కమార్పకుర్ పరిసరగ్రామమగు గోఘట్ నందలి వాడును, వైష్ణవసాంప్రదాయము గలవాడును, గౌరాంగుని ప్రపత్తికి జెందినవాడునగు ధనకృష్ణఘటక్ అనునతని కిచ్చి వివాహముచేయ స్థిరపరచెను. ఇంతలో రామేశ్వరుడు చనిపోయెను. ఆయన చనిపోవుముందర దనమాటను నిలబెట్టి లక్ష్మిని తాను స్థిరపరచిన వరునకిమ్మని కోరెను. రామేశ్వరునికోరిక ప్రకారము సదాచార సంపత్తితో త్వరలోనే లక్ష్మీదేవికి పదకొండు సంవత్సరములు వచ్చి అరక్షణీయగా నుండరాదుగాన సపకర్ష వివాహ కన్యాప్రదానముజరిగెను.

ఈ వివాహమైన రెండుమాసములకు రామేశ్వరుని యస్థికలను గంగలో గలుపుటకై రామ్‌లాల్ దాదా దక్షిణేశ్వరము వచ్చెను. రామ్‌లాల్ దాదా శ్రీరామకృష్ణుల గదిలో ప్రవేశింపగనే, శ్రీరామకృష్ణులు హృదయునితో జిన్నమంచముపై కూర్చొనియుండి, రామ్‌లాల్‌దాదాను జూచి కామార్పుకుర్ నుగూర్చి, లక్ష్మీదేవినిగూర్చి కుశల మడిగిరి. రామ్‌లాల్ దాదా లక్ష్మి వివాహమునుగూర్చి చెప్పెను. వెంటనే శ్రీరామకృష్ణులు పరవశులై యుండుటచే లక్ష్మికి త్వరలో వైధవ్యప్రాప్తి కలుగుననిరి. హృదయుడా మాటను విని, ''లక్ష్మి నంతగ ప్రేమించు నీ వామె నాశీర్వదించుటకు బదు లిటు లేలయంటి'' వనెను. శ్రీరామకృష్ణులు ''నేనేమంటి'' నని యడుగ, హృదయుడు శ్రీరామకృష్ణులు మతిలేక యవకతవక మాటలాడియున్నారని జరిగినది చెప్పెను. అంత శ్రీరామకృష్ణు లిట్లు బదులు చెప్పిరి: ''ఈ పలుకులాడుటకు నే నెవ్వడను. తల్లి నాచే నటుల పలికించినది. ఎవ్వరనిన నందఱు భయపడుదురో, యట్టి శీతలాంబ యంశ లక్ష్మి. ఆమె గొప్పశక్తినిగల దేవి. ఆమెను బరిణయమాడిన వ్యక్తి సామాన్యుడు. అట్టివా డామె దాపున భస్మమగును. ఆమెకు బ్రభువు శంకరు డొక్కడే.'' లోగడ శ్రీరామకృష్ణులు కామార్పుకుర్ నందుండిన దినములం దొకనా డామె యధీనము తప్పిన స్త్రీగ నుండినచో, లక్ష్మి తమయింట గృహదేవతారాధనలు సల్పుచుండునని చెప్పియుండిరి.

పెండ్లి జరిగిన రెండుమాసముల కుద్యోగము సంపాదించు కోర్కెతో లక్ష్మి భర్త కామార్పుకుర్ వచ్చి, యత్తవారియొద్ద సెలవుపుచ్చుకొని వెళ్లెను. అటుపిమ్మట లక్ష్మీదేవి భర్తకై నిరీక్షించుటయే గాని పండ్రెండేండ్లైనను నతని జాడ తెలియలేదు. అంత నాతడు మృతిజెందెనని పెద్దలు నిశ్చయించిరి. భర్తకు, లక్ష్మి పలాశవిధి నంత్యక్రియలు జరిపించి వైధవ్యమునకు దగినట్లు బ్రవర్తించుచుండెను. ఆమె యత్తవారు భాగ్యవంతులు; కాని లక్ష్మికి పిల్లలు లేరు. గనుక నామె భర్తయొక్క యాస్తినిగాని, అత్తవారి దేవాదాయములనుగాని గ్రహింపరాదని శ్రీరామకృష్ణులు లక్ష్మికి జెప్పిరి. అంత లక్ష్మి అత్తవారియింటికి శ్రీరామకృష్ణుల నిర్యాణానంతర మొక్కపర్యాయము తప్ప, నత్తవారి యిలుత్రొక్కుటగాని, వారి యాస్తిని గ్రహించుటగాని చేయదాయెను. ఆ జన్మాంతము కఠినదారిద్ర్యమునైన ననుభవించుటకే యామె స్థిరపరచికొనెను. (సశేషము)

సమస్తజీవులును సర్వాంతరవ్యాపియు రూపరహితుడునగు భగవంతుని స్వరూపములు

శ్రీ నూలు నరసింగరావు

కొన్ని వేలసంవత్సరములకుపూర్వము మానవుడు ఇతరజాతుల జంతువులవలె దిగంబరియై విచ్చలవిడిగా దిరుగాడుచు, పచనముచేయని శాక, మాంసాహారములను దినుచు, కొండ గుహలను, వృక్షములను నివాసస్థలములుగా వినియోగించుచు తన జీవయాత్రను గడిపి యుండెనని పూర్వగ్రంథములు తెలుపుచున్నవి. అప్పటినుండి యిప్పటివరకు క్రమానుసారముగా మానవుడు తన బుద్ధివికాసములను పెంపొందించి, మిగిలిన అన్నిరకముల జీవులను తన స్వాధీనము జేసికొని యిచ్చవచ్చినటుల వినియోగించుకొనుచు తద్వారా లభించు సౌఖ్యమును పొందుచున్నాడు. కావున మానవజన్మ అన్ని జాతుల (జంతువులు, పక్షులు, వృక్షములు, క్రిమి కీటకాదుల) జన్మకన్న ఉత్కృష్టజన్మ యని తేటతెల్లమగుచున్నది.

సంఘజీవియైన మానవుడు ఇతరజీవుల కన్న పరస్పరాను సహాయభూతుడగుట వలన అధిక సౌఖ్యమును పొందుచున్నాడు. పశుజ్ఞానము మానవజ్ఞానముగా రూపొందించిన మానవుడు తాను పొందు సౌఖ్యములు అనిత్యములనియు, స్వల్పములనియు తెలిసికొని వానితోడనే తృప్తిజెందక శాశ్వత సౌఖ్యముకొఱకు కృషిసల్పుచున్నాడు. శాశ్వత సౌఖ్యము గావలయునన్న మానవ జ్ఞానమునకు మించిన అతీతమైన జ్ఞానము (దివ్య జ్ఞానము) ఉండితీరవలయునని మానవునకు ఋజువైనది. పశువుకన్న తాను ఎట్లు విజ్ఞానియై తాత్కాలిక సౌఖ్యము ననుభవించుచున్నాడో అట్లే తనకన్న ఒక మహత్తరమైన శక్తి దివ్య జ్ఞానమును పొంది నిత్యసౌఖ్యము ననుభవించుచుండవలయునని తలంచి, ఆశక్తికి భగవంతుడని పేరిడినాడు. తనజాతీయులైన మానవులు కొందరు దివ్యజ్ఞానమును సంపాదించుచు తగిన సౌఖ్యముల ననుభవించుచుండుట జూచి భగవంతుడున్నాడని స్థిరమైన నిర్ధారణకు వచ్చెను. తాను గూడ నిత్యసౌఖ్యమును పొందుట కుత్సాహపూరితుడై దివ్యజ్ఞానమును సంపాదింపగోరి భగవంతుని సహాయమపేక్షించి వానిని పదేపదే ప్రార్థించుచున్నాడు.

మానవుడు తన ఆత్మను పశుజ్ఞానమునుండి మానవజ్ఞానముగా నెట్లు వికసింపజేసికొనెనో అట్లే తన బుద్ధికుశలతను వినియోగించి దివ్య జ్ఞానముగా వికసింపజేసి భగవంతునితో నైక్య

మగుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. కావున మానవుడు భగవత్స్వరూపు డగుచున్నాడు. మానవుడే భగవత్స్వరూపుడైన యెడల అంతకు పూర్వము తన ఆత్మవికాసముతో సమానమైన యితర జీవులన్నియుగూడ భగవత్స్వరూపములే యగుచున్నవి. భగవత్స్వరూపులగు జీవులు ప్రపంచమందంతటను వ్యాపించియుండుట వలన భగవంతుడు సర్వాంతరవ్యాపి యన వచ్చును.

మానవుడు తన సౌకర్యార్థమై నివసించుటకు గృహమును, జీవనోపాధికై పంటలను, పచనముచేయుటకు పాత్రలను, ధరించుటకు దుస్తులను–ఇట్లు అనేకములగు వస్తువులను కల్పించెను. పైని పేర్కొనబడిన వస్తువులన్నియును తన ఆత్మవికాసము (నాగరికత) వలన గలిగెడు స్వభావము ననుసరించి కొందరి మానవుల సహాయముతో కల్పింపబడెను. కావున సృష్టి ఆత్మస్వభావము ననుసరించి జరుగుచున్నదని మనమూహింపవచ్చును.

కేవలము మాంసమునే ఆహారముగా నుపయోగించు స్వభావముగల సింహము, పులి వానియొక్క వాడియైన గోళ్లుగల పంజాల సహాయమున తమకంటె ననేకరెట్లు పెద్దవగు ఏనుగులను పడగొట్టి తమ పొడుగాటి దృఢమైన కోరలతో చీల్చి భక్షించును. గాన వాని స్వభావము ననుసరించియేగదా వాడియైన గోళ్లుగల పంజాలు, పొడుగాటి దృఢమైన కోరలు సృష్టింపబడుట జరిగినది. అట్లే అవయవములతోగూడిన శరీరములన్నియు వాని స్వభావముల ననుసరించి సృష్టింపబడ్డవని మన మేల యూహింపరాదు ? మదస్వభావము ననుసరించియేగదా ఆ లావుపాటి శరీరమును ఏనుగు కలిగియుండుటకు కారణము. గాలిలో నెగిరి సంచరించు స్వభావము పక్షులకు గలుగుటవలన గదా వాటి కనుకూలముగా వెండ్రుకలుగల రెక్కలుండుటకు గారణము. జంతువులు, పక్షులు వాటి స్వభావముల ననుసరించి వాటి శరీరము లెట్లు సృష్టింపబడ్డవో అట్లే మానవులు, ఇంకా మిగిలిన సమస్తజీవులు వాని స్వభావముల ననుసరించి వాని శరీరములు సృష్టింపబడ్డవని పైనుదాహరణలవలన విశదమగుచున్నది. మానవుడు తనసౌఖ్యముకొరకు తనస్వభావము ననుసరించి అనేకవస్తువుల (గృహము, పంటలు, పాత్రలు, దుస్తులు మొదలగువాని) నెట్లు సృష్టించుకొనెనో అట్లే సమస్త జీవులు వాని ఆత్మవికాసమువలన కలిగెడు స్వభావముల ననుసరించి వాటి శరీరములను అవియే సృష్టించుకొన్నవని తలంపవచ్చును. ఏ జీవియైనను తన జన్మలో ఆత్మజ్ఞానమును పెంపొందింపజేసినయెడల భావి జన్మలో నుత్కృష్టజన్మగాను, అజ్ఞానముగా దిగజార్చిన యెడల నీచజన్మగాను తయారగుటకు సందేహము లేదని పైవిషయమువలన తెలిసికొనగలము.

మానవులలో కొందరు పుట్టుగ్రుడ్డి మొదలగు అంగవిహీనులుగా జన్మించుచుండుట మనము చూచుచున్నాము. వారట్లు జన్మించుటకు కారణమేమన క్రిందటి జన్మలో వారిచే నిర్మింపబడిన శరీరములో నొక భాగమగు కండ్లను వారు అప్రమత్తతవలన పూర్తిగా నిరుపయోగముజేసిరి. క్రిందటిజన్మనుంచి యీ జన్మకు వచ్చునపుడు పూర్వపు స్వభావముల ననుసరించి కండ్లు నిరుపయోగములని తలంచి తమ శరీరములను కండ్లులేని వానినిగా జేసి

కొనిరి. ఇట్లే మిగిలిన అంగవిహీనులందరును పూర్వపు స్వభావముల ననుసరించి తమ శరీరములను తామే సృష్టించుకొనిరని రూఢిగా జెప్పవచ్చును.

ప్రతి జీవి పంచభూతముల నుపయోగించి తనశరీరమును నిర్మించి దానిని అధికప్రేమతో ప్రేమించుచున్నది. పంచభూతములతో తయారుగాబడ్డ పదార్థములను, వస్తువులనుగూడ అధిక ప్రేమతో నుపయోగపరచుకొనుచున్నది. ఈ విధముగా పంచభూతములను మిక్కుటముగా ప్రేమించినందువలన సుఖ దుఃఖములను పొందుచున్నది. జీవి శాశ్వతసుఖము గావలయునన్న పంచభూతములను విసర్జింపవలెను. అనగా పంచభూతములతో తయారుగాబడ్డ శరీరమును గూడ విసర్జింపవలెను. శరీరమును విసర్జింపవలెనన్న పంచభూతములయందు పూర్తిగా విరక్తి జనించవలెను. అట్లు జరిగిననాడు తనశరీరము అంతమొందినపిదప తన పూర్వజన్మ స్వభావము ననుసరించి పునర్జన్మ పొందకుండ నుండును. అనగా తన ఆత్మ పంచభూతములకు వేరై భగవంతునిదరిజేరి వానివలె నిత్యసుఖియైయుండును. దీనినిబట్టి భగవంతుడు రూపరహితుడై యున్నాడని విశదమగుచున్నది.

సమస్తజీవులును రూపరహితుడగు భగవంతునియొక్క స్వరూపములే యని యీ వ్యాసమువలన తెలియనగును.

తత్త్వసాక్షాత్కారము

మూలం :
శ్రీ బాబూలాల్ జీగుప్త

అనువాదం
శ్రీ సాలగ్రామ కాశీవిశ్వనాథశర్మ

పరమాత్మ జ్ఞానస్వరూపము. చిత్తమం దావర్ణము లేనిదానియందు జ్ఞానవికాసమగుచున్నది. జ్ఞానస్వరూపుడైన భగవానుడు ఆ వినిర్మల చిత్తమునందే సదా ఆబద్ధమైయుండును. ఏమన స్వచ్ఛమైన చిత్తదర్పణములో విశ్వవ్యాపియగు ప్రభుస్వరూపము ప్రతిబింబించకుండ నుండదు. ఈ కారణమున సాధనముయొక్క ప్రథమసోపానము - చిత్తశుద్ధి. చిత్తావరణమున తమోగుణము మలినత్వమును - రజోగుణము చంచలత్వమును కలిగించుచున్నవి. సత్త్వగుణోదయమగుటవలన చిత్తము వినిర్మలమగుచున్నది. జీవనముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము తత్త్వజిజ్ఞాస. కర్మానుష్ఠానముద్వారా జీవనమునకు విషయభోగము ప్రయోజనము కానేరదు. కనుక ధర్మార్థకామములవలని జీవన ధారణమున తత్త్వజిజ్ఞాసయే కర్తవ్యమైయున్నది. కర్మలచే పొందబడిన స్వర్గాదికములు శ్రేష్ఠఫలములు కానేరవు.

శ్లో॥ కామస్య నేంద్రియ ప్రీతి
ర్లాభో జీవేత యావతా।
జీవస్య తత్త్వ జిజ్ఞాసా
నార్థోం యశ్చేహ కర్మభిః॥

సాక్షాత్కారము కానంతవరకు జీవుడు కృతార్థుడు కానేరడు. స్వర్గలోకము - బ్రహ్మలోకము - పితృలోకము - వీనిలో ఎందేగినను పుణ్య క్షయానంతరము పతనమే ప్ర[illegible]లమై యున్నది.

శ్లో॥ క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి।

కాని తత్త్వసాక్షాత్కారమైన పిమ్మట తిరిగి పతనభయము కలుగదు. అందుచే శ్రుతులు మాటిమాటికి తత్త్వసాక్షాత్కారముయొక్క ఆదేశమిచ్చియున్నవి.

శ్లో॥ ఆత్మావా అరే దృష్టవ్యః శ్రోతవ్యో
మంతవ్యో నిధిధ్యాసితవ్యః।

బ్రహ్మ - పరమాత్మ - భగవంతుడు - వీనిలో ఏ భావముచేతనైన తత్త్వసాక్షాత్కారము బడయుటలో ప్రథమమున శ్రద్ధ ప్రబల ప్రయోజనమై యున్నది.

శ్లో॥ శ్రద్ధావాం ల్లభతే జ్ఞానం
తత్పరః సంయతేంద్రియః।

శ్రద్ధావంతుడగు వ్యక్తి శ్రీగురుపాదాశ్రయుడై —

శ్లో॥ తద్ వి నార్థం స గురు మేవాభి గచ్ఛేత్।

గురువుయొక్క ఆదేశానుసారము సాధనమందు నిమగ్నుడై మెల్లమెల్లగా జ్ఞాన లాభమును పొందుచున్నాడు. జ్ఞాన యోగము - లేక - భక్తియోగము - ప్రతి మార్గమందును శ్రద్ధయే పరమావశ్యకమై యున్నది.

జ్ఞానము - యోగము - భ[illegible] మొదలగు భేదసాధనలలో క్రమముగా జ్ఞాని - యోగి - భక్తుడు - గురుచరణాశ్రయమును పొందవలసి యున్నది. మఱియొకవిధమున నున్నతినిపొంద నేరడు. గురుపదాశ్రయమునుపొంది శ్రవణము - మననము - నిధిధ్యాసనము చేయుటచే తత్త్వసాక్షాత్కారము కలుగుచున్నది.

శ్లో॥ శ్రోతవ్యః శ్రుతివాక్యేభ్యో
మంతవ్య శ్చోపపత్తిభిః।
మత్వా చ సతతం ధ్యేయ
మేతే దర్శన హేతవః॥

జ్ఞానము - యోగము - భక్తి—ఈ మూడిండిలో శ్రవణము - మననము - నిధిధ్యాసనము కలుగుచున్నవి. కాని అందు భేదము కలదు. జ్ఞానమార్గమందు జీవుడు బ్రహ్మైక్యము-యోగమార్గమందు జీవ, పరమాత్మలయొక్క కలయిక - సమాధి, భక్తిమార్గమునందు భగవానుని నామము - రూపము - గుణము - కథా శ్రవణము - మననము కలుగుచున్నవి. అనంతరమున జ్ఞానయోగపథములందు ధ్యానరూపము - నిధిధ్యాసనము—భక్తిపథమందు - ఉపాసన చేయబడుచున్నది. నిధిధ్యాసనము సిద్ధమయిన పిదప జ్ఞానికి జ్ఞానపథమందు తత్త్వసాక్షాత్కారము కలుగుచున్నది. "తత్త్వమసి శ్వేతకేతో" (చాందోగ్య) యోగికి ధ్యానసమాధియందు హృదయాంతరాంతర్యామి యొక్క సాక్షాత్కారమగుచున్నది. భక్తునికి భావసమాధియందు - బాహ్యాంతరములయందు శ్రీ భగవత్ సాక్షాత్కారమగుచున్నది.

శ్లో॥ సర్వభూతేషు యః పశ్యేద్
భగవద్భావ మాత్మనః।
భూతాని భగవత్యాత్మ
న్యేషభాగవతోత్తమః॥

జ్ఞానికి జ్ఞానమువలన - యోగికి ధ్యానము వలన - భక్తునకు ప్రేమవలన తత్త్వసాక్షాత్కారము కలుగుచున్నది. ఇందు రహస్య మొండు గలదు. ఆ రహస్యము భక్తియుక్తజ్ఞానయోగ మువలన బ్రహ్మసాక్షాత్కారమగుచున్నది. భక్తియుక్తమైన అష్టాంగయోగమువలన పరమాత్మ సాక్షాత్కారమగుచున్నది. శుద్ధభక్తి యోగమువలన భగవత్సాక్షాత్కారము కలుగుచున్నది. భక్తియుక్తసాధనమే ఫలవంతమైనది. భక్తిహీనమైన మరేసాధనమువలనను ఫలము దుర్లభము.

ఆ భక్తి మూడిటియందుగలదు. జ్ఞానశాస్త్రమందు సర్వపరిత్యాగపూర్వకముగ నిర్గుణోపాసన యే విధముగా విహితమైయున్నదో ఆ విధముగనే భక్తిశాస్త్రమందును సర్వపరిత్యాగపూర్వకమైన నిర్గుణ గోవిందుని భజన కుపదేశమైయున్నది. బ్రహ్మజ్ఞానపూర్వకముగా సమస్తదేవతారాధన జ్ఞానికి ఏ విధముగా దోషావహము కానేరదో - ఆ విధముగనే శ్రీ గోవింద విభూతిజ్ఞానముచే సమస్తదేవతోపాసన భక్తునికి దోషముకాదు. భిన్న ఈశ్వరజ్ఞానము దోషమైనదని శ్రుతి పలికెను. శ్రీ గోవిందుని సంబంధములేక అన్యాసక్తుడగుట దోషావహము. శ్రీ గోవిందుని భజనచేసి అన్యదేవతను నిందించుట మిక్కిలి దోషావహము.

శ్లో॥ గోపాలం పూజయేద్ యస్తు
నిందయే దన్యదేవతాః।
అస్తుతావత్ పరే ధర్మః
పూర్వధర్మో వినశ్యతి॥

శ్లో॥ హరిరేవ సదాఽఽరాధ్యః
సర్వదేవేశ్వరేశ్వరః।
ఇతరే బ్రహ్మరుద్రాద్యా
నావజ్ఞేయాః కదాచన॥

శ్లో॥ జ్ఞాన విజ్ఞాన నిధయే
బ్రహ్మణేఽనంతశక్తయే।
అగుణాయా వికారాయ
నమస్తేఽప్రాకృతాయ చ॥

ఇది నిర్గుణ గోవిందోపాసన. సనాతనశాస్త్రములందు సర్వవిధముల కలహ మభావమై యున్నది. పాషండుని స్వభావమే కలహము. తత్త్వజిజ్ఞాసయే ముఖ్యధ్యేయము. అది భక్తి జ్ఞానసాధనాప్రణాళికకు ధ్యేయనిరూపణము. ఇంక జ్ఞానయోగము మొదలగు అష్టాంగ యోగముయొక్క ధ్యానలక్షణము-సాధనము-అనుభవముయొక్క ఉపయోగాదుల వర్ణింప బడుచున్నవి. ఆనందమగ్నమైయుండగా ఏక మాత్ర పరమాత్మయొక్క భావములో లేక పరమాత్మయొక్క నామములో మనస్సున కేకాగ్రత కల్గుట జ్ఞానయోగ - అష్టాంగయోగముల యొక్క ధ్యానలక్షణము. ''ధ్యానం నిర్విషయం మనః'' కనుక ఇష్టాతిరిక్తవిషయ రహితమై యిష్టవస్తువునందు మనస్సంలగ్నము - ఏకాగ్రత - ధ్యానమని చెప్పబడుచున్నది.

''తత్రప్రత్యయైకతానతాధ్యానం'' మఱియు నీ యేకాగ్రత పరమాత్మరూపమునందు పొందినచో ఈ ధ్యానము భక్తియోగముయొక్క అంగమగుచున్నది. ఫలము రెంటికిని నొక్క

టియే. సంకల్ప వికల్ప రాహిత్యము రెండింటి యందును కలుగుచున్నది. ధ్యానస్థితి పెరిగిన కొలది కేవల మీ భావమే ఉదయమగుచున్నది.

శ్లో॥ అహమాత్మా గుడాకేశ
సర్వభూతాశయస్థితః।
అహమాదిశ్చ మధ్యం చ
భూతానా మంత ఏవ చ॥

అప్పుడు తనకు సవికల్ప - సమాధి భూమిక పొందబడినదని యెరుంగవలయును. ఈ స్థితి యొక్క పక్వావస్థయందు శుద్ధమైన "అస్మితా" కలుగుచున్నది. (అస్మితా = అహమస్మి యని భావము) సవికల్పసమాధినుండి ఉత్థానకాల మందు బాహ్యాభ్యంతర సంపూర్ణ వృత్తులు - లేక సృష్టి - తనయందు స్వగతభేదరూపముగా ప్రకాశించుచున్నది.

శ్లో॥ సర్వభూతేషు చాత్మానం
సర్వభూతాని చాత్మని।

అని యనుభూతమగుచున్నది. ఏ విషయమందు చిత్తమాబద్ధమై తద్గతభావంబున నిర్దిష్టసమయ మున అవిచ్ఛిన్నరూపమున స్థిరమగుచున్నదో యదియే "ఏకాగ్రమనఃస్థితి" యని చెప్పు చున్నారు. "తైలధారావతు" లేక "మధు ధారావతు". అవిచ్ఛిన్నరూపముగా మనస్సు యొక్క అవస్థయే "ఏకాగ్రమనఃస్థితి".

సూత్రకారు డిట్లు చెప్పుచున్నాడు : ఒక వృత్తి నివృత్తియైన పిదప మరల నట్టి వృత్తియే సంభవమగుచున్నది. తదనురూపవృత్తి ప్రవా హము సాగుచున్నచో - అట్టిచిత్తమే ఏకాగ్ర చిత్తమని చెప్పబడుచున్నది. చిత్తమేకాగ్ర స్వభావము నెప్పుడు పొందునో - అహోరాత్ర ములు అధికాంశసమయములందు - చిత్తమేకా గ్రమగుచున్నది. స్వప్నావస్థయం దేకాగ్ర స్వప్నము కలుగునపు డా చిత్త మేకాగ్ర మని చెప్పబడుచున్నది. జాగ్రదవస్థా సంస్కార ములవలన స్వప్నము సంభవించును. జాగ్రద వస్థయందు అత్యధికకాలము సహజముగా చిత్త మేకాగ్రమైనచో - స్వప్నములోగూడ నట్లే యుండును.

ఏకాగ్రతయొక్క లక్షణము - ధృవస్మృతి లేక ఆత్మస్మృతి. జాగ్రత్సంస్కారముచే స్వప్న మందుకూడ ఆత్మ విస్మరణము కానేరదు. కేవల శారీరకస్వభావ వశమగు నింద్రియములు జడమగుచున్నవి. ఏకాగ్రభూమిక ఆయత్తమైన సంప్రజ్ఞాత సమాధిసిద్ధియగుచున్నది. ఆ సమా ధియే కైవల్యసాధకము. యోగీశ్వరుల మనస్సు సమాధ్యవస్థలో సర్వవిధముల చింతారహిత మగుచున్నది. సుషుప్త్యవస్థలో అనగా స్వప్న శూన్యమైన గాఢనిద్రలో మనస్సు చింతనా శక్తిలేనిదగుచున్నది. తదవస్థాపన్నమగు మనస్సు "నిరుద్ధమనస్స"ని చెప్పబడుచున్నది.

నిరోధసమాధి అభ్యాసముద్వారా చిత్తము దీర్ఘకాలమువరకు స్థాయియగు నిరోధ మాయత్తమగునప్పు డా చిత్తావస్థ "నిరోధ భూమి" యని చెప్పుదురు. నిరోధభూమి ద్వారా చిత్తము విలీనమై కైవల్యప్రాప్తమగు చున్నది. సమాధి లాభము పొందినవాడై వశుడు - సంయమియగు పురుషుడు సర్వాం గీణశుద్ధిని పొంది త్రితాపముక్తిని పొందు చున్నాడు

శ్లో॥ అయం తు పరమో ధర్మో
యద్ యోగే నాత్మదర్శనమ్।
అపి చ—
వినిష్పన్న సమాధిస్తు

ముక్తిం తత్రైవ జన్మని।
ప్రాప్నోతి యోగీ యోగాగ్ని
దగ్ధకర్మ చ యోఽచిరాత్॥

ఈ యేకాగ్రము - నిరుద్ధమనస్సు అసాధారణము, అమోఘము. ఈ యవస్థను తెలిసికొనుటకై శాస్త్రకారు లిట్టి దృష్టాంతములను ప్రదర్శించుచున్నారు.

పగటివేళ మండుస్వభావముగల ఏపదార్థముంచినను మండుటెండలో దగ్ధముకానేరదు. భూతద్దమున కిరణములు ఘనీభూతమై దానిచే దాహ్యపదార్థము దగ్ధమై భస్మమగుచున్నది. దీనికి కారణమేమన ఆ భూతద్దములో సూర్యకిరణసమూహము ఘనీభూతమై కేంద్రీభూతమగుటవలన దాని శక్తి వేయిరెట్లు వృద్ధిపొందుచున్నది. ఆ రీతిగా చంచలమనస్సు ఒకపర్యాయమేకాగ్రము లేక నిరుద్ధముచేయజాలినమీద దానివలన విషయవాసనలు సమూలముగా భస్మీభూతమగును. ఇం దాశ్చర్యకరమైన దేదియులేదు. మనస్సు ఏకాగ్రము - లేక - నిరుద్ధమొనరించుటలో అభ్యస్తము చేయని మనుష్యుడు వాని నెరుంగుట మిక్కిలి కఠినము. ఏకాగ్రతలేక నిరుద్ధమనస్సునందు కామక్రోధాదులు - హర్షశోకాదులు - సుఖదుఃఖాదులు నిలువనేరవు.

భోగవాసనాశూన్యుడు కానప్పుడు మనస్సు స్థిరమై - ధ్యానమునందు నిమగ్నుడు కానేరడు. అనగా వైరాగ్యయుక్తుడు కానేరడు. పరమాత్మతో అభిన్నభావమువలన ఆత్మచైతన్యజ్ఞానమైన పిదప దేహాత్మబుద్ధి నష్టమగుచున్నది. ధ్యానయోగమువలన తన నిత్యచైతన్యస్వరూపధారణ నిశ్చితమైన పిదపనే సర్వభూతములందు చైతన్యశక్తి లేక బ్రహ్మశక్తి ఉపలబ్ధమగుచున్నది. ఆత్మధ్యానావలంబనుడగు సాధకుడు తన పృథక్ సత్తాస్వరూపమును విస్మరించి పరమాత్మయొక్క చిత్ స్వరూపమును పొందుచున్నాడు. మధ్యలో ఆత్మసాక్షాత్కారమున ఎల్లప్పుడును సత్యపాలనము - చిత్తైకాగ్రతా సాధనము - అంతటను జ్ఞానవికాసదర్శనము - బ్రహ్మచర్యము ఆవశ్యకమైయున్నవి. ఎట్లు స్వప్నజాతుడైన పుత్రునియొక్క అంతఃకరణముకంటె వేరు సత్తా లేదో ఆ విధముగనే అవిద్యయొక్క విషయసృష్టపదార్థములకు ఆత్మాతిరిక్తమగు పృథక్ సత్తా లేదు. ఏ విధముగా స్వర్ణముకంటె భిన్నాలంకారముల సత్తా లేదో - దేశకాలవిచ్ఛిన్నమైన స్వర్ణముయొక్క అనిత్య-ఆకారము మాత్రము అలంకారనామముచే ఖ్యాతిని పొందియు స్వర్ణము ఎట్లు సత్యమైనదో - ఆవిధముగనే బ్రహ్మాతిరిక్తమైన విశ్వముయొక్క భిన్నసత్తా లేదు. బ్రహ్మమే సత్యము. బ్రహ్మము జ్ఞానమువలన జగత్తు. బ్రహ్మజ్ఞానహీనులైన మనుష్యులయెడల జడరూపముగా గోచరించును ఈ జగత్తుకాని బ్రహ్మస్వరూపముకంటె భిన్నమైనదికాదు.

ఓం తత్సత్.

శ్రీ తురీయానంద లేఖావళి

శ్రీహరిశరణమ్

ఆల్మోరా,
19–7–'16.

ప్రియ దే...

నీవు వ్రాసిన యుత్తరము చేరినది. నీవు క్షేమముగా నున్నావనియు, భగవద్ధ్యాన భజనాదుల నాచరించుచున్నావనియువిని యెంతయు సంతసించుచున్నాను. భోజనమున గ్రాహ్యాగ్రాహ్యములన్న విభేదము ప్రవర్తకులకొఱకే గాని యితరులకుగాదు. ఎవనికి మనస్సు భగవల్లగ్నమై యుండునో అతని కీ విభేదము లనావశ్యకములు. మనస్సు భగవల్లగ్నము గావించుటయే ముఖ్యాశయము. శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారి గ్రంథములందు పఠించిన విషయము జ్ఞప్తియందుండవచ్చును. ఒకానొకచోట వారిట్లు పలికియున్నారు: 'ఒకానొక వ్యక్తి ఒకానొకప్పుడు మాంసపుముక్కనో లేక ఏదేని నిషిద్ధాహారమునో సేవించినంత మాత్రమున భగవత్కరుణాసాగరమే శుష్కించినచో అట్టి భగవదుపాసనవలని ప్రయోజనమేమి?' అనగా ఆహారవిషయము అంత ముఖ్యమయినది కాదు. భావమునే శుద్ధము గావించుకొనవలయును. ఒకడు పందిమాంసమును దినినను భగవంతుని సేవింపగలిగినచో నదియే యాతనికి హవిష్యాన్నము కాగలదు. హవిష్యాన్నమును భుజించినను వాడు నీచప్రవృత్తికలిగియుండెనేని— ద్వేషము మాత్సర్యము మున్నగు నీచగుణములను గలిగియుండెనేని—ఆ యాహారమువలని ప్రయోజనమేమి? నేను హవిష్యాన్నమును భుజించువాడనుగదా యన్న దంభము అహంకారము ప్రబలి యతనిని అధోగతికి దీసికొనిపోవును.

మాటలనుబట్టి ఖాద్యాఖాద్యవిభేదము అనవసరమని, అందువలన ప్రయోజనమేమాత్రము లేదని తలపవలదు. ఈ విషయమునందు మనస్సు నింతగా జొరనీయరాదనియే నా యభిప్రాయముగా గుర్తించియుందువు. మన మనస్సంతయు భగవంతునికే చెందవలసినది. ధనమును విడిచి విడిబట్టను ముడివైచుటవంటిది యిది. ముడివైచుట ధనముకొఱకేగదా? ఆ ధనము లేని ముడివలని ప్రయోజనమేమి? అట్లే నియమములన్నియును భక్తిసాధనలన్నియును భగవంతుని బ్రాపించుటకే. మన మనస్సు భగవల్లగ్నము కానిచో నియమమువలన నే ప్రయోజనము గలుగగలదు? సమస్తమును వ్యర్థమే. చిన్ననాడు నేను విన్న పాట యొకటి జ్ఞప్తికివచ్చుచున్నది. పాటభావము:

'నే నే ధనముతో జీవింతును? ఓ భగవానుడా? అమూల్యరత్న మనదగు హృదయమునకు ధనమువంటివాడవు నీవు. నిన్నుమాత్రము నేను దాచుకొనగలిగినచో నిక సమస్తమును వదలి పర్ణశాలయందైనను హాయిగా జీవింపగలను. ఆ సమయమున నా హృదయాధినాథుడ

వైన నీవు నా హృదయమునంతటిని నీ యుజ్జ్వల కాంతిమయము గావింతువు.

నేను సమస్తదుఃఖములనుండి తప్పించుకొని నిన్ను పిలిచినపుడు నీవు నన్ను విడిచిపోవలదు. నిన్ను విడిచి సంసారమధ్యమున నే నెట్లు నివసింపగలను.

ధనము, గౌరవము—వీనివలని ప్రయోజన మేమి? ఇవియన్నియు నాతో రాజాలవుగదా?

నీవు నా వాడవు, నేను నీ వాడను. నా కెన్నటికిని నీవే.'

ఇదియే భావము. మిగిలినవన్నియు తన్ను విడిచిపోవునదియే. మూన్నాళ్ల ముచ్చటయే. శాశ్వతములుగావు. భగవంతుడొక్కడే శాశ్వతుడు. భగవంతుడుమాత్రము మనతోనున్నచో నెన్నిటికిని దుఃఖము కలుగనేరదు. మహాదుఃఖము సైతము హృదయమున భగవానుని జూడగలిగినచో నపారానందముగా మారిపోవును. భగవానుని మనవానినిగా జేసికొన్నచో నింక నేదియు మనకవసరములేదు. 'యాఖయీా సాధే సబ్ సాధే సబ్ జాయే, జ్యాయాసించే మురకో ఫూలే ఫలే అజ్‌హాయ్—ఒకదానియం దాశపెట్టుకొన్నచో ఆయాశ నెరవేరగలదు. పదింటియం దాశపెట్టుకొన్నచో నది నెరవేరజాలదు. ఒకచెట్టు మూలమున నీరుపోసినచో పుష్పములతోడను ఫలములతోడను ఆ చెట్టు నిండును. కాని ఆ నీటినే పలుచోట్ల జల్లినచో ఏ ఫలమును గలుగజాలదు. అందువలననే భగవానుని గనుగొనగలిగినవారందరును 'నిన్ను వినా నేను దేనిని గ్రహింతును' అని పలికియున్నారు.

ఇచ్చట శీతకాలమున చాల బాగుగా నుండును. గ్రీష్మకాలమునందును కొద్దిగ బాగుగనేయుండును. శీతకాలమున నిచ్చట చలి భరింపరానిది. గ్రీష్మకాలమున మనోహరముగా నుండును. అందువలననే యనేకులా సమయమున నిచ్చట నివాసమును గల్పించుకొందురు. మార్గము అత్యంతకష్టమే. అయినను ఒకపరి వచ్చినచో ఈ పర్వతశ్రేణి సౌందర్యము, నిర్మలవాయుప్రసారము—వీనివలన ఆ కష్టములన్నియు మటుమాయములగును. కాశీహరిద్వారమునకువలె నీ ప్రదేశమునకుగూడ శాస్త్రీయ ప్రఖ్యాతి కలదో లేదో యెఱుగను గాని హిమాలయప్రదేశమున నిది ఉత్తరఖండము. పార్వతీ పరమేశ్వరుల స్థానము. మఱియు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి స్మృతియందు మాకు సన్నిహితము. అందెంతమాత్రము సందియములేదు.

నా శుభాశీర్వచనములు,
ఇట్లు,
శ్రీ తురీయానంద

రాయలసీమ క్షామనివారణయందు శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంఘ సహాయోద్యమము

[స్వాతంత్రసిద్ధి కలిగినను, నాటినుండియును భారతవర్ష ప్రజలకు నిత్యావసరములగు కూడు గుడ్డలయం దసలే కొఱతనివారింపబడలేదని యెల్లరకును విశదమే! నేటి యీ క్షామపరిస్థితియు, ఇంతటి భీషణ గ్రీష్మమును 1886 పిదప నెన్నడును ప్రజానీకము అనుభవించి యుండలేదని చరిత్రవలన దెలియుచున్నది. జరిగిన నాలుగు సంవత్సరములనుండియు వర్షములు కురియక పంటలుపండక ప్రజలు తిండికి గుడ్డలకు ఎంతో కఱవునబడి అల్లలాడి పోవుచున్నారు. ముఖ్యముగా రాయలసీమయందు ప్రజలు ఎంతో దీనగతికిలోనై త్రాగుటకు నీరు సయితము లేనివారై అల్లల్లాడి పోవుచున్నారు. ఈ సమయమున సుభిక్షముగనున్న ప్రదేశములందలి ప్రజలు సోదర మానవుల ప్రాణరక్షణమున నెంతయు సాయము చేయవలసియున్నారు. రాజ్యాంగమువారు కొంత సేవచేయుచున్నారు. అది అసమగ్రము. ప్రజలలోని విషయప్రచారార్థము మేము గతమాసము ప్రచురించిన నివేదికను మఱల ప్రచురించుచున్నాము.]

రాయలసీమయందు నేడు ప్రబలిన కాటకము వర్ణనాతీతమని ప్రతి ఆంధ్రునకును దెలిసినవిషయమే. ఆహార పానీయములు లేక ప్రజలు అల్లల్లాడిపోవుచున్నారు. మిక్కుటమయిన ఎండలవలన, వర్షాభావమువలన పంటలు నశించుటయేకాక బావులు, చెఱువులు మున్నగునవన్నియు ఎండిపోయి, త్రాగుటకు సయితము నీరు దొరకక నానావస్థలకు ప్రజానీకము లోనుగావలసివచ్చినది. ప్రజలతోపాటు పశువులుగూడ మేత, నీరు లేక క్రుంగి కృశించి పోవుచున్నవి.

ఇట్టి భీభత్సపరిస్థితి యిటీవల నెన్నడును సంభవింపలేదు. ఈ సమయమున 'అన్నమో రామచంద్రా' యనుచు నలమటించుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకు శ్రీరామకృష్ణ (మిషన్) సేవాసంఘము పూనుకొన్నది. శ్రీరామకృష్ణసంస్థకు 'ఆంధ్రప్రభ' గూడ తోడు నీడయగుట వలన ఈ సంస్థవారు క్షామపీడితుల కపార సహాయము చేయగలుగుచున్నారు. ప్రతిదినము సోదరమానవసేవకై సేవాదళమునందు యువకులు విరివిగాజేరి కార్యక్రమమును చక్కగా నిర్వర్తించుటయందు ఈ సంస్థకు సహాయము చేయుచున్నారు.

రాజమహేంద్రవరమునందలి శ్రీరామకృష్ణ మఠాధ్యక్షులు శ్రీనిత్యబోధానందస్వాములవారు రాయలసీమ క్షామనివారణ కార్యక్రమమునకు బూనుకొని సేవాదళమును సమకూర్చి 'ఆంధ్రప్రభ నిధి' సాయమున నచ్చటి క్షామపీడితుల కత్యంత సహాయము చేయుచున్నారు. వీరి సేవ నిరుపమానమని జిల్లా కలెక్టరులు మున్నగువారెల్లరు ప్రశంసించుచున్నారు.

శ్రీస్వాములవారు రాజ్యాంగమువారితో సంప్రతించి క్షామపీడిత ప్రాంతములకు ఉచిత రవాణా సౌకర్యములనుగల్పించి పల్లెపల్లెకు

సాయము గావించుచున్నారు. ధనియర్ చెఱువులో శ్రీరామకృష్ణసేవాసంఘమువారు ధాన్యపంపక కేంద్రమును ప్రారంభించిరి. దానికి అనంతపురము జిల్లాకలెక్టరు టి. జె. జాక్సన్ ప్రారంభోత్సవము చేశారు. ఈ కేంద్రంలో కొనుగోలుశక్తి నశించి నిరుపేదలయిన క్షామపీడితులకు ఉచితముగా ధాన్యము పంచి పెట్టుచున్నారు. 10-వ తేదీనాడు నంబులపల్లి కుంట గ్రామములో శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంఘమువారు మరొక ధాన్యపంపక కేంద్రమును స్థాపించి రోజుకు తలకు ఎనిమిది ఔన్సుల ధాన్యమువంతున పంచిపెట్టుచున్నారు. ఈ కేంద్రములలో ఒక్కొక్క దానియందును దాదాపు ఎనుబది కుటుంబములవారికి తలకు రోజుకు 8 ఔన్సుల వంతున ఉచితముగా ధాన్యము పంచిపెట్టుచున్నారు. మొత్తము మీద నిట్టి కేంద్రములు చిత్తూరునందు రెండు, కడప జిల్లాయందు అయిదు, అనంతపురము జిల్లాయందు రెండును ప్రారంభింపబడినవి. ఈ కేంద్రములన్నింటియందును ఒక్కొక్కదానియందు సరాసరి 300 బాధితులకు సహాయముచేయబడుచున్నది. చిన్న బిడ్డలకు పాలిచ్చుటకు కడపజిల్లాలో 4 కేంద్రములు ప్రారంభింపబడినవి. అందు ప్రతిరోజు సరాసరి 640 పిల్లలు రోజునకు రెండుపూటలు పాలు పుచ్చుకొనుచున్నారు.

బద్వేలి తాలూకా అంబవరము గ్రామమునందు అగ్నిప్రమాదమువలన ఇండ్లన్నియు కూలిపోగా శ్రీరామకృష్ణమిషను కార్యకర్తలు అచ్చటికి హుటాహుటినేగి బాధితులకు ఆహారధాన్యపంపక కేంద్రమును నెలకొల్పి సహాయము చేయుచున్నారు. అగ్నిప్రమాదమువలన సర్వస్వమును గోలుపోయిన కుటుంబీకులకు మిషనువారు వస్త్రాలుగూడ పంచిపెట్టుటకు ఆలోచించుచున్నారు. తుమ్మలచెరువు చుట్టుప్రక్కల బావులను లోతుచేయుటకు మిషనువారు 1,700 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి యున్నారు. ఇట్టివి అనేకము గలవు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా వేళంగి గ్రామస్థులు పంపిన 250 బస్తాల బియ్యము, 60 బండ్లగడ్డి మిషనువారు కృతజ్ఞతతో నందుకొనియున్నారు. ఈ సందర్భమున తమకు దోడ్పడిన వేలాది సోదర మానవులకు మిషనువారు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారు. ఇట్టి ధాన్యపంపక, గడ్డి పంపక కేంద్రములు, గంజి సత్రాలు అవసరమునకు దగినన్నింటిని ప్రారంభించుటకు మిషనువారు బద్ధకంకణులై యున్నారు.

పశువులకు ఉచితముగా గడ్డి పంచిపెట్టుటకు గడ్డి డిపోలుగూడ శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంఘమువారు స్థాపించియున్నారు. ఈ కార్యమునందు సేవాసంఘమునకు 'ఆంధ్రప్రభ' చేయుచున్న సహాయ మనిర్వచనీయము. ఆంధ్రప్రజానీకము సోదరాంధ్రులకు సాయముచేయుటయందు శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంఘమువారికి తోడ్పడును గాత!

విరాళములు పంపగోరువారు :

కార్యదర్శి, శ్రీరామకృష్ణమిషన్, మైలాపూరు, మద్రాసు అనుచిరునామాకుగాని, శ్రీ నిత్యబోధానందస్వామి, రామకృష్ణసమాజము, కడప అను చిరునామాకుగాని పంపవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాము.

ఎంతటి స్వల్ప విరాళములయినను కృతజ్ఞతతో నందుకొనబడును.

సంపాదకులు: శ్రీ ఋతజానందస్వామి; శ్రీ వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావు

శ్రీ కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే జి జ్యూపిటరు ప్రెస్సు లిమిటెడ్ (జి. టి. మద్రాసు) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది. 20-5-52.